

Kabinet Minister-President
Ministerie van Algemene Zaken

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA Den Haag

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
WOB@minaz.nl

Onze referentie
4071621

Datum 11 juni 2019
Betreft Wob-verzoek publieksonderzoeken 2018

Geachte [REDACTED],

Bij brief van 25 januari 2019 heeft u een verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) ingediend inzake, kort samengevat, publieksonderzoek. Op 13 februari 2019 heeft u het verzoek nader gepreciseerd.

U verzoekt om het volgende:

- Een overzicht van alle publieksonderzoeken die door de kerndepartementen zijn uitgevoerd in 2018 geordend per kerndepartement en (zo mogelijk) de wijze van publicatie;
- Een overzicht van het aantal formatieplaatsen binnen de Rijksoverheid dat zich fulltime met (publieks)onderzoek bezighoudt;
- Een overzicht van al het in 2018 in opdracht van het ministerie van Algemene Zaken uitgevoerd publieksonderzoek naar (de leden van) het Koninklijk Huis.

Verloop procedure

Bij e-mail van 30 januari jl. is de ontvangst van uw verzoek bevestigd. Naar aanleiding van uw verzoek heeft op 13 februari 2019 een gesprek plaatsgevonden op het ministerie. Het doel van het gesprek was de reikwijdte van het Wob-verzoek vast te stellen. Tijdens dit gesprek zijn nadere afspraken gemaakt. Van dit gesprek is een gespreksverslag opgesteld. Bij e-mail van 6 maart 2019 heeft u ingestemd met dit gespreksverslag.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob.

Inventarisatie / besluit

Overzicht publieksonderzoek

Ten behoeve van uw verzoek is aan alle ministeries verzocht een overzicht met publieksonderzoeken aan te leveren. Naar aanleiding hiervan is een totaaloverzicht van de door de Rijksoverheid uitgevoerde publieksonderzoeken over 2018 opgemaakt. Dit overzicht is openbaar en treft u als bijlage bij dit besluit aan.

U heeft specifiek verzocht om publieksonderzoeken inzake het Koninklijk Huis. In 2018 heeft zowel een kwalitatief als kwantitatief onderzoek Beleving Koninklijk Huis plaatsgevonden. De rapportages hiervan zijn als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Overzicht medewerkers publieksonderzoek

U heeft tevens gevraagd naar een overzicht van het aantal mensen dat de Rijksoverheid intern in dienst heeft om publieksonderzoek uit te (laten) voeren.

Ik verwijs u hiervoor naar de onderstaande link op Rijksoverheid.nl:
www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2019/03/01/fte-overzicht-directies-communicatie-rijksoverheid-2019

U vindt hier een overzicht van de fte die op de directies Communicatie van de kerndepartementen werkzaam zijn. De Rijksoverheid publiceert dit overzicht jaarlijks in maart.

Medewerkers die publieksonderzoek uit (laten) voeren vallen onder de kolom 'communicatieonderzoek/analyse', maar hieronder vallen bijvoorbeeld ook media-analisten (bij alle departementen), campagneonderzoekers (bij AZ/DPC), e.d.

Er wordt geen specifieke uitsplitsing gemaakt naar type onderzoekers.

Wijze van openbaarmaking

Dit besluit wordt geanonimiseerd op www.rijksoverheid.nl geplaatst.

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,
namens deze,

Plv. Secretaris-Generaal
dr.mr. L. van Poelgeest

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekend gemaakt hiertegen schriftelijk bezwaar maken, onder vermelding van de gronden, bij de secretaris-generaal van het ministerie van Algemene Zaken.

Overzicht Publieksonderzoeken 2018

Kader publieksonderzoeken:

Onder publieksonderzoek wordt verstaan: het door inzet van een extern onderzoeksbureau verkregen informatie van het publiek dat ten dienste zou kunnen staan van het beleidsproces (beleidsverkenning, -ontwikkeling, -vaststelling, -uitvoering en -evaluatie) en/of over de communicatie daarover.

Het gaat om alle publieksonderzoeken die door de kerndepartementen in 2018 zijn uitgevoerd.

De informatie uit het publieksonderzoek kan verkregen worden via verschillende onderzoeksmethoden:

- via kwalitatieve methoden: onderzoek naar behoeften, meningen, motivaties en intenties van publieksgroepen over een duidelijk omschreven beleids- of communicatievraagstuk. De resultaten zijn niet te kwantificeren (in cijfers uit te drukken) en niet te generaliseren.
- via kwantitatieve onderzoeksmethoden: onderzoek naar de mening van het Nederlands publiek of (een) groep(en) mensen daaruit. Dit kunnen publieksgroepen zijn, maar ook groepen onder professionals en/of stakeholders. Bij kwantitatief onderzoek staat de 'hoeveel-vraag' centraal, de antwoorden worden uitgedrukt in percentages ('opinieonderzoek').

Onder publiek wordt verstaan:

-Algemeen Nederlands publiek: personen vanaf 18 jaar, die een afspiegeling vormen van het algemeen publiek in termen van leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, gezinssamenstelling, inkomensklasse en regio. Zij worden in onderzoek doorgaans aangesproken in hun rol als individu of burger.

-Specifieke doelgroepen: het gaat hier om uitsplitsingen van het algemeen publiek, waarvoor een onderzoeksbureau een inspanning moet ondernemen om langs nader te formuleren criteria (sociaal demografisch of anderszins) een nadere segmentering aan te brengen. Het gaat bijvoorbeeld om jongeren, niet-werkenden, doven of slechthorenden of slachtoffers van huiselijk geweld.

-Professionals: het gaat hier om mensen die in het onderzoek worden aangesproken in hun professionele rol, zoals bijvoorbeeld medewerkers van belangengroepen, van bedrijven of organisaties, ondernemers, werkgevers, leraren of medewerkers van andere overheden. Dat kan als doelgroep van beleid of als stakeholder betrokken in (onderdelen van) het beleidsproces.

-Het gaat om onderzoeken die in 2018 zijn opgestart, uitgevoerd en afgerond in de vorm van een definitief onderzoeksrapport.

Inhoudsopgave

- Algemene Zaken
- Buitenlandse Zaken
- Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- Defensie
- Economische Zaken en Klimaat
- Financiën
- Infrastructuur en Waterstaat
- Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
- Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- Sociale Zaken en Werkgelegenheid
- Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Overzicht publieksonderzoeken 2018 AZ (Algemene Zaken)		
Departement	Naam onderzoek	Vindplaats publicatie (indien van toepassing)
AZ	Jaarevaluatie 2018: samenvattende brief effectiviteit overheidscampagnes voor Tweede Kamer, met verwijzingen naar factsheets, campagneverslagen en evaluatierapporten op www.rijksoverheid.nl	Wordt op Verantwoordingsdag 2019 gepubliceerd op www.rijksoverheid.nl
AZ	Researchcommunity 'Nederland denkt mee'	Geen onderzoeksrapporten gepubliceerd, jaaroverzicht 2018 Nederland denkt mee gepubliceerd op ons.communicatierijk.nl (community voor communicatieprofessionals)
AZ	Beleving Koninklijk Huis	https://www.koninklijkhuis.nl/documenten/rapporten/2019/06/17/rapportage-kwalitatief-onderzoek-beleving-koninklijk-huis-2018 https://www.koninklijkhuis.nl/documenten/rapporten/2019/06/17/rapportage-kwantitatief-onderzoek-beleving-koninklijk-huis-2018
AZ	Continu onderzoek burgerperspectieven (i.o.v. de Voorlichtingsraad)	https://www.scp.nl/Onderzoek/Bronnen/Beknopte_onderzoeksbeschrijvingen/Continu_onderzoek_burgerperspectieven_COB

Overzicht publieksonderzoeken 2018 BZ (Buitenlandse Zaken)		
Departement	Naam onderzoek	Vindplaats publicatie (indien van toepassing)
BZ	Brexit: Beleving en informatiebehoefte <ul style="list-style-type: none"> - Nederlandse bevolking - Bedrijven die een relatie met het Verenigd Koninkrijk hebben - Nederlanders in het Verenigd Koninkrijk - Management summary <i>Kantar Public, september 2018</i>	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/09/03/onderzoek-naar-beleving-onder-burgers-en-bedrijven-over-brexit
BZ	Flitspeiling Brexit <ul style="list-style-type: none"> - Bedrijven die indirect te maken hebben met het Verenigd Koninkrijk <i>Kantar Public, augustus 2018</i>	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/09/03/onderzoek-naar-beleving-onder-burgers-en-bedrijven-over-brexit
Bz	Brexit: Beleving en informatiebehoefte <ul style="list-style-type: none"> - Britten in Nederland <i>Kantar Public, januari 2019</i>	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/01/07/britten-in-nederland-zeer-bezorgd-over-gevolgen-brexit
BZ	Ervaringen, wensen en behoeften met betrekking tot de informatievoorziening en dienstverlening van de overheid aan Nederlanders in het buitenland, ten behoeve van het project 24/7 Loket Buitenland. <i>Kantar Public, december 2018</i>	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2018/12/01/ervaringen-wensen-en-behoeften-met-betrekking-tot-de-informatievoorziening-en-dienstverlening-van-de-overheid-aan-nederlanders-in-het-buitenland
BZ	De ervaring van stakeholders <i>Ferro Explore, juni 2018</i>	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/12/12/stakeholdersonderzoek-buitenlandse-zaken
BZ	Flitspeiling "Floortje en de ambassadeurs" <i>SAMR, december 2018</i>	Wordt binnenkort gepubliceerd

Overzicht publieksonderzoeken 2018 BZK (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties)

Departement	Naam onderzoek	Vindplaats publicatie (indien van toepassing)
BZK	Burgerperspectieven voor de NOVI	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-binnenlandse-zaken-en-koninkrijksrelaties/documenten/rapporten/2018/09/28/eindrapport-publieksonderzoek-novi
BZK	Opinies over tijdsystemen	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-binnenlandse-zaken-en-koninkrijksrelaties/documenten/rapporten/2018/12/17/opinies-over-tijdsystemen
BZK	Afhakers lokale democratie	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-binnenlandse-zaken-en-koninkrijksrelaties/documenten/rapporten/2018/06/15/afhakers-lokale-democratie
BZK	Beleving van beleidsprioriteiten van BZK	Noot: niet gepubliceerd, betreft alleen document met tabellen en grafieken
BZK	Publieksonderzoek referendum Wiv	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-binnenlandse-zaken-en-koninkrijksrelaties/documenten/rapporten/2018/04/11/publieksonderzoek-referendum-wiv

Overzicht publieksonderzoeken 2018 DEF (Defensie)		
Departement	Naam onderzoek	Vindplaats publicatie (indien van toepassing)
DEF	Motivaction Draagvlakmonitor Defensie	vanaf medio 2019 op defensie.nl
DEF	Ferro Pretest kernboodschap Defensienota 2018	Nvt
DEF	Motivaction Verdiepende analyses op data draagvlakmonitor	Nvt

Overzicht publieksonderzoeken 2018 EZK (Economische Zaken en Klimaat)		
Departement	Naam onderzoek	Vindplaats publicatie (indien van toepassing)
EZK	Flitspeiling Energie-besparende maatregelen onder woning-eigenaren in Nederland	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/01/22/flitspeiling-energiebesparende-maatregelen-onder-woning-eigenaren-in-nederland
EZK	Flitspeiling Klimaatakkoord op hoofdlijnen	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2018/10/15/flitspeiling-over-hoofdlijnen-van-het-klimaatakkoord
EZK	Stelsel van zelfreguleringsinstrumenten	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/11/01/stelsel-van-zelfreguleringsinstrumenten
EZK	Identiteitsframes in de communicatie over de energietransitie	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/12/03/communicatieonderzoek-energietransitie
EZK	Onderzoek naar gebruik van de 090x nummerreeks	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-economische-zaken-en-klimaat/documenten/rapporten/2018/02/22/onderzoek-naar-gebruik-van-de-090x-nummerreeks
EZK	Enquête naar ervaringen op de interne markt onder het ondernemerspanel van de Kamer van koophandel.	https://www.kvk.nl/download/EZK-KVK%202018%20Doing%20Business%20in%20Europe_tcm109-467175.pdf
EZK	Onderzoek ervaring consumentenrechten	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/01/23/onderzoek-ervaringen-consumentenrechten
EZK	Onderzoek deelname aan de platformeconomie	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/01/25/onderzoek-deelname-aan-de-platformeconomie
EZK	Gronings Perspectief (interviews	<p>RUG. Gronings Perspectief; De sociale impact van gaswinning in Groningen, stand van zaken, meting juni 2018</p> <p>https://www.groningsperspectief.nl/rapport-de-sociale-impact-van-gaswinning-in-groningen-november-2018/</p> <p>directe link naar het rapport</p> <p>https://www.groningsperspectief.nl/wp-content/uploads/2018/11/De-sociale-impact-van-de-gaswinning-in-Groningen-SVZ-08-11-2018.pdf</p> <p>Juni 2018</p> <p>RUG. De maatschappelijke impact van de beving van Zeerijp: ervaren veiligheid, gezondheid en toekomstperspectief</p> <p>https://www.groningsperspectief.nl/persbericht-vertrouwen-en-veiligheid-verder-weg-dan-ooit/</p>

		<p>directe link naar het rapport</p> <p>https://www.groningsperspectief.nl/wp-content/uploads/2018/06/Zeerijprapport_definitief.pdf</p> <p>Januari 2018</p> <p>RUG. Eindrapport Gronings Perspectief; Gevolgen van bodembeweging voor Groningers: ervaren veiligheid, gezondheid en toekomstperspectief 2016-2017</p> <p>https://www.groningsperspectief.nl/eindrapport1617/</p> <p>directe link naar het rapport</p> <p>https://www.groningsperspectief.nl/wp-content/uploads/2018/06/Zeerijprapport_definitief.pdf</p>
--	--	---

Overzicht publieksonderzoeken 2018 FIN (Financiën)		
Departement	Naam onderzoek	Vindplaats publicatie (indien van toepassing)
FIN	Publieksonderzoek Invoering PSD2	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/rapporten/2019/06/05/publieksonderzoek-invoering-psd2
FIN	Publieksonderzoek Focusgroepen kernboodschap financiële sector	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/rapporten/2019/06/05/publieksonderzoek-focusgroepen-kernboodschap-financie%CC%88le-sector
FIN	Publieksonderzoek Informatiebehoeftenonderzoek Overheidsfinanciën	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/rapporten/2019/06/05/publieksonderzoek-informatiebehoeftenonderzoek-overheidsfinancien
FIN	Publieksonderzoek Evaluatie lesmateriaal Prinsjesdag	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/rapporten/2019/06/05/publieksonderzoek-evaluatie-lesmateriaal-prinsjesdag
FIN	Publieksonderzoek Prinsjesdag 2018 - Onderzoek naar de informatievoorziening	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/rapporten/2019/06/05/publieksonderzoek-prinsjesdag-2018---onderzoek-naar-de-informatievoorziening
FIN	Publieksonderzoek Kernboodschapttest Prinsjesdag	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/rapporten/2019/06/05/publieksonderzoek-kernboodschapttest-prinsjesdag
FIN	Publieksonderzoek Focusgroepen kernboodschap overheidsfinanciën	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/rapporten/2019/06/05/publieksonderzoek-focusgroepen-kernboodschap-overheidsfinancien

FIN	Publieksonderzoek Focusgroepen kernboodschap Europa 1 (Bankenunie en EMU)	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/rapporten/2019/06/05/publieksonderzoek-focusgroepen-kernboodschap-europa-1-bankenunie-en-emu
FIN	Publieksonderzoek Focusgroepen kernboodschap Europa 2 (Brexit Bankenunie MFK EMU)	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/rapporten/2019/06/05/publieksonderzoek-focusgroepen-kernboodschap-europa-2-brexit-bankenunie-mfk-emu
FIN	Publieksonderzoek Focusgroepen kernboodschappen Fiscaal	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/rapporten/2019/06/05/publieksonderzoek-focusgroepen-kernboodschappen-fiscaal
FIN	Publieksonderzoek Focusgroepen kernboodschappen Belastingdienst -	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/rapporten/2019/06/05/publieksonderzoek-focusgroepen-kernboodschappen-belastingdienst
FIN	Publieksonderzoek Focusgroepen kernboodschappen Fiscaal II	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/rapporten/2019/06/05/publieksonderzoek-focusgroepen-kernboodschappen-fiscaal-ii
FIN	Publieksonderzoek Focusgroepen kernboodschappen ZZP	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/rapporten/2019/06/05/publieksonderzoek-focusgroepen-kernboodschappen-zzp
FIN	Publieksonderzoek Blauw Research B.V. Sprinttest BTW verhoging	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/rapporten/2019/06/05/publieksonderzoek-blauw-research-b.v.-sprinttest-btw-verhoging
FIN	Eindrapport Stichting GXP Evaluatie Wet Beloningsbeleid financiële ondernemingen	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/07/17/bijlage-2-eindrapport-stichting-gxp-evaluatie-wet-beloningsbeleid-financiele-ondernemingen

Overzicht publieksonderzoeken 2018 I&W (Infrastructuur en Waterstaat)		
I&W	Luchtvaart in Nederland: draagvlakonderzoek onder het Nederlands publiek	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/12/20/bijlage-6-rapport-representatief-draagvlakonderzoek-uitgevoerd-door-motivaction
I&W	Flitspeiling kennis en gedrag veilige verkeersdeelname met smartphone	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/09/13/rapportage-deelname-verkeer-en-niet-storen-functie-smartphone
I&W	Publieksopvattingen t.a.v. het thema luchtvaart	Niet gepubliceerd, wel beschikbaar
I&W	Risicobeleving asbest	https://www.milieucentraal.nl/persberichten/2018/drie-van-de-vier-huizenbezitters-steunt-verbod-op-asbestdaken/
I&W	Mobiliteitspanel Nederland	https://www.kimnet.nl/mobiliteitspanel-nederland
I&W	Bewust veilig blijven rijden	Wordt gepubliceerd op Rijksoverheid.nl
I&W	Zelftest oudere bestuurder	Wordt gepubliceerd op Rijksoverheid.nl
I&W	Kwantitatief onderzoek aandoeningen in het verkeer	Wordt gepubliceerd op Rijksoverheid.nl
I&W	Onderzoek on board units en dienstverlening vrachtwagenheffing	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/09/17/bijlage-3-panteia-onderzoek-on-board-units-en-dienstverlening-vrachtwagenheffing

Overzicht publieksonderzoeken 2018 J&V (Justitie en Veiligheid)		
Departement	Naam onderzoek	Vindplaats publicatie (indien van toepassing)
J&V	Modernisering Zedenwetgeving	Publicatie op rijksoverheid.nl met contourenbrief
J&V	Ondermijnende criminaliteit	Publicatie op rijksoverheid.nl rond conferentie ondermijning mei 2019
J&V	Kernboodschap voorwaardelijke invrijheidstelling en detentiefasering	Gepubliceerd op Rijksoverheid.nl
J&V	Gesproken NL-alert berichten vaste telefoonlijnen	Gepubliceerd op Rijksoverheid.nl

Overzicht publieksonderzoeken 2018 LNV (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit)		
Departement	Naam onderzoek	Vindplaats publicatie (indien van toepassing)
LNV	Flitsmeting duurzaamheid	www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/04/11/lnv-flitsmeting-duurzaamheid .
LNV	Gebruik meststoffen in akkerbouw en vollegrondsgroenteteelt	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/06/05/gebruik-van-meststoffen-in-akkerbouw-en-vollegrondsgroenteteelt
LNV	LNV-visie kernboodschapttest	www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/07/06/lnv-visie-kernboodschap .

Overzicht publieksonderzoeken 2018 OCW (Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen)

Departement	Naam onderzoek	Vindplaats publicatie (indien van toepassing)
OCW	<u>Evaluatie nadere vooropleidingseisen mbo-hbo</u>	Kamerbrief
OCW	<u>Evaluatie van het accreditatiestelsel</u>	Kamerbrief
OCW	<u>Stelselreview Benchmarking higher education system performance (OESO)</u>	OECD website
OCW	<u>Onderzoek gezamenlijke huisvesting i.k.v. publiek/privaat</u>	Rijksoverheid.nl
OCW	<u>Onderzoek bekostigingssystematiek</u>	Kamerbrief
OCW	<u>Monitor Beleidsmaatregelen 2017 – 2018</u>	Kamerbrief
OCW	<u>Ondersteuningsstructuur cultuursector</u>	Rijksoverheid.nl
OCW	<u>Samenhangende evaluatie van het financiële stelsel voor monumentenzorg</u>	Rijksoverheid.nl
OCW	<u>Van de canon en de mug: een inventarisatie van inzichten rondom de culturele niet-bezoeker</u>	Kamerbrief
OCW	<u>Monitor Cultuureducatie primair onderwijs 2017-2018</u>	Kamerbrief
OCW	<u>Onderzoek diversiteit cultuursector - Onderzoek naar de diversiteit van besturen en personeel van meerjarige gesubsidieerde kunst- en cultuurinstellingen en subsidieadviseurs</u>	Kamerbrief
OCW	<u>Onderzoeksjournalistiek in Nederland</u>	

OCW	Evaluatie expertisecentrum Mediawijzer.net 2015-2018	Kamerbrief
OCW	Ontwikkelingen journalistieke infrastructuur 2000-2018	Kamerbrief
OCW	evaluatie wet versterking medezeggenschap	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/10/09/evaluatie-project-versterking-medezeggenschap
OCW	evaluatie NOB	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/04/24/eindrappoort-evaluatie-subsidie-stichting-nederlands-onderwijs-in-het-buitenland
OCW	Monitoring leerlingenvervoer	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/06/25/leerlingenvervoer-in-nederland
OCW	Samenwerking tussen onderwijs gemeenten en jeugdhulp	http://evaluatiepassendonderwijs.nl/publicaties/samenwerking-tussen-onderwijs-gemeenten-en-jeugdhulp/
OCW	Samenwerking tussen vso en vo en geïntegreerde voorzieningen voor specialistische onderwijszorg'	http://evaluatiepassendonderwijs.nl/publicaties/geintegreerde-voorzieningen/
OCW	Onderwijs aan leerlingen met visuele, auditieve of communicatieve problematiek	http://evaluatiepassendonderwijs.nl/publicaties/onderwijs-aan-leerlingen-met-visuele-auditieve-of-communicatieve-problematiek/
OCW	Basisondersteuning in passend onderwijs	http://evaluatiepassendonderwijs.nl/publicaties/basisondersteuning-in-passend-onderwijs/
OCW	Kinderen met Downsyndroom in het onderwijs	http://evaluatiepassendonderwijs.nl/publicaties/basisondersteuning-in-passend-onderwijs/
OCW	Evaluatie vaststelling DAMU licentie VO	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/01/01/toptalenten-dans-en-muziek
OCW	Monitor 10-14 onderwijs	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/10/01/monitor-10-14-onderwijs-

		<u>eerste-tussenrapportage</u>
OCW	Onderzoeksrapport Eindrapportage Leraren Community OCW 2017Leraren Community OCW 2017	<u>https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/04/16/onderzoeksrapport-eindrapportage-leraren-community-ocw-2017</u>

Overzicht publieksonderzoeken 2018 SZW (Sociale Zaken en Werkgelegenheid)		
Departement	Naam onderzoek	Vindplaats publicatie (indien van toepassing)
SZW	Werkgevers over diversiteit op de werkvloer. Kwalitatief onderzoek onder leidinggevend en HR-functionarissen ten behoeve van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	Rijksoverheid.nl https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-sociale-zaken-en-werkgelegenheid/documenten/rapporten/2019/01/07/werkgevers-over-diversiteit-op-de-werkvloer
SZW	Ouders over de verdeling arbeid en zorg. Focusgroepen ten behoeve van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	Wordt gepubliceerd op de rijksoverheid.nl
SZW	Arbodeskundigen over preventie van ziekten/klachten door het werken met (gevaarlijke) stoffen Kwalitatief onderzoek ten behoeve van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	Wordt gepubliceerd op de rijksoverheid.nl
SZW	Test kernboodschappen ZZP'ers	Wordt gepubliceerd op de rijksoverheid.nl
SZW	Test kernboodschap loondispensatie	Wordt gepubliceerd op de rijksoverheid.nl
SZW	Bekendheid en profiel bewindspersonen ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	Wordt gepubliceerd op de rijksoverheid.nl
SZW	Test kernboodschap beleid mensen met een arbeidsbeperking	Wordt gepubliceerd op de rijksoverheid.nl
SZW	Verhaallijnen van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (Kwalitatief onderzoek onder algemeen publiek, werknemers en werkgevers)	Wordt gepubliceerd op de rijksoverheid.nl

Overzicht publieksonderzoeken 2018 SZW vervolg		
Departement	Naam onderzoek	Vindplaats publicatie (indien van toepassing)

SZW	De Brede Schuldenaanpak Kwalitatief onderzoek onder doelgroepen van de Brede Schuldenaanpak ten behoeve van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	Wordt gepubliceerd op de rijksoverheid.nl
SZW	Kernboodschappen over de multiculturele samenleving	Wordt gepubliceerd op de rijksoverheid.nl

Overzicht publieksonderzoeken 2018 VWS (Volksgezondheid, Welzijn en Sport)		
Departement	Naam onderzoek	Vindplaats publicatie (indien van toepassing)
VWS	1-meting Lichamelijke opvoeding en sport in het voortgezet onderwijs secundair onderwijs	https://www.mulierinstituut.nl/publicaties/24356/lichamelijke-opvoeding-en-sport-in-het-voortgezet-onderwijs/
VWS	VSK monitor	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/11/12/kamerbrief-over-veegbrief-wgo-2018
VWS	Bekendheid regelgeving hulpmiddelen leveranciers	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/05/21/bekendheid-regelgeving-medische-hulpmiddelen-en-in-vitro-diagnostica
VWS	Monitor Sportief wedstrijdgedrag	https://www.mulierinstituut.nl/publicaties/24369/monitor-sportief-wedstrijdgedrag-2018/
VWS	SBB-monitor	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/11/12/kamerbrief-over-veegbrief-wgo-2018
VWS	Acceptatie LHBTI	https://www.mulierinstituut.nl/publicaties/24178/seksuele-diversiteit-in-de-breedtesport/
VWS	Erkende interventies	https://www.mulierinstituut.nl/publicaties/24184/bekendheid-en-inzet-van-erkende-sport-en-beweeginterventies/
VWS	Evaluatie beleidskader sportevenementen	https://www.mulierinstituut.nl/publicaties/24162/evaluatie-beleidskader-sportevenementen/
VWS	Onze sport is booming. Een casestudie naar de opkomst van padel, beachvolleybal en boulderen	https://www.mulierinstituut.nl/publicaties/24162/evaluatie-beleidskader-sportevenementen/
VWS	Rapportage Sport 2018	https://www.scp.nl/Publicaties/Alle_publicaties/Publicaties_2018/Rapportage_sport_2018
VWS	Werkprogramma 2018 Integraal werken in de wijk	https://www.nji.nl/nl/Producten-en-diensten/Publicaties/Nji-Publicaties/Werkprogramma-2018-Integraal-werken-in-de-wijk
VWS	Van gebiedsregisseur tot informatieanalist	https://www.nji.nl/nl/Producten-en-diensten/Publicaties/Nji-Publicaties/Van-gebiedsregisseur-tot-informatieanalist

VWS	Kennisbouwstenen voor professionals die integraal werken in de wijk	https://www.integraalwerkenindewijk.nl/sites/integraalwerkenindewijk.nl/files/iww_imce/bestanden/def_pdf_kennisbouwstenen.pdf
VWS	Meldcode en signaleren van kindermishandeling en huiselijk geweld (Monitor Aanpak Kindermishandeling en Huiselijk Geweld)	https://www.nji.nl/nl/Producten-en-diensten/Meldcode-en-signaleren-van-kindermishandeling-en-huiselijk-geweld
VWS	Social Impact Bond Jongvolwassenen	http://www.16-27.nl/gemeenten/social-impact-bond/
VWS	High Five Quality Scan	https://www.nji.nl/nl/Producten-en-diensten/Publicaties/Nji-Publicaties/High-Five-Quality-Scan
VWS	Op weg naar nog effectievere ondersteuning en hulpverlening voor Rijnmondse mbo-studenten	https://www.nji.nl/nl/Op-weg-naar-nog-effectievere-ondersteuning-en-hulpverlening-voor-Rijnmondse-mbo-studenten
VWS	Hoe ervaren de samenwerkingsverbanden passend onderwijs de samenwerking met gemeenten en jeugdhulpinstellingen?	https://www.nji.nl/nl/Hoe-ervaren-de-samenwerkingsverbanden-passend-onderwijs-de-samenwerking-met-gemeenten-en-jeugdhulpinstellingen
VWS	Participatie van jongeren met psychische problemen	https://www.nji.nl/nl/Producten-en-diensten/Publicaties/Participatie-van-jongeren-met-psychische-problemen
VWS	Opgroeien en opvoeden in armoede	https://www.nji.nl/nl/Producten-en-diensten/Publicaties/Nji-Publicaties/Opgroeien-en-opvoeden-in-armoede
VWS	Pedagogisch perspectief op drie IKK-maatregelen	https://www.nji.nl/Zoek?q=Pedagogisch+perspectief+op+drie+IKK-maatregelen
VWS	Evaluatie jeugdwet	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/01/30/rapport-eerste-evaluatie-jeugdwet
VWS	De ouder-kindrelatie en jeugdtrauma's	https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2018/05/22/de-ouder-kindrelatie-en-jeugdtraumas
VWS	Regionale verschillen in het gebruik van jeugdhulp met	https://jeugdmonitor.cbs.nl/sites/default/files/2018-

	verblijf	06/J-178142%20D_0.pdf
VWS	Jeugdhulp in kleine gemeenten. Een analyse van de verschillen in verwijzingen naar jeugdhulp met verblijf in kleine gemeenten	https://jeugdmonitor.cbs.nl/sites/default/files/2018-06/J-178142%20E.pdf
VWS	Jeugdhulptrajecten. Nader onderzoek beleidsinformatie jeugd	https://jeugdmonitor.cbs.nl/sites/default/files/2018-06/J-178142%20F.pdf
VWS	Verkenning arbeidsmarkt jeugdsector	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/11/30/verkenning-arbeidsmarkt-jeugdsector
VWS	Aanpak knelpunten in de vrouwenopvang Resultaten van een enquête onder centrumgemeenten Vrouwenopvang (2017)	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/12/20/aanpak-knelpunten-in-de-vrouwenopvang
VWS	Nader onderzoek samenwerking jeugdhulp en jeugdzondheidszorg	https://jeugdmonitor.cbs.nl/sites/default/files/2018-11/J-183370%20H.pdf
VWS	Nader onderzoek jeugdhulp met verblijf anders	https://jeugdmonitor.cbs.nl/sites/default/files/2018-11/J-183370%20G.pdf
VWS	Onderzoek naar toename jeugdhulp wijkteams	https://jeugdmonitor.cbs.nl/sites/default/files/2018-11/J-183370%20F.pdf
VWS	Zelfdoding bij jeugd tot 23 jaar	https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2018Z24704&did=2018D61618
VWS	Rapportage doorzettingsmacht jeugd	https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2018Z20067&did=2018D52608
VWS	Onderzoek naar de financiële aspecten van pleegzorg	https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2018Z20067&did=2018D52608
VWS	Onderzoek Jaarverantwoording jeugd	https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2018Z20067&did=2018D52608
VWS	Onderzoek naar de leeftijdsgrens van de jeugdhulpplicht En dan ben je volwassen	https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2018Z20067&did=2018D52608

VWS	Eerste Evaluatie Jeugdwet	https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2018Z01381&did=2018D02818
VWS	Met het oog op de jeugd. Verhalen over doorontwikkeling van de jeugdzorg na de transitie	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/02/05/nationale-prevalentiestudie-mishandeling-van-kinderen-en-jeugdigen
VWS	Flitspeiling Bekendheid met Palliatieve zorg	https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2019Z01268&did=2019D02845
VWS	Zorgpact: samen op weg naar beter	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/03/19/aanbieding-diverse-onderzoeksrapporten-over-zorg
VWS	Capaciteit in de mondzorg - Eindrapport Onderzoek naar de huidige en toekomstige capaciteit van tandartsen in Nederland in relatie tot de andere beroepsgroepen in de mondzorg	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/05/11/capaciteit-in-de-mondzorg-eindrapport
VWS	Overgangsrecht voor MBO- en Inservice-verpleegkundigen wet BIG II	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/06/06/aanbiedingsbrief-over-het-eindrapport-over-de-overgangsregeling-voor-de-mbo-en-inservice-opgeleide-verpleegkundigen-wet-big-ii
VWS	Werkgeversenquête (Onderzoeksprogramma Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn)	https://www.azwinfo.nl/documents
VWS	Leeftijdsgrenzen - Betere kansen voor kwetsbare jongeren	https://www.raadrvs.nl/documenten/publicaties/2018/06/05/leeftijdsgrenzen---betere-kansen-voor-kwetsbare-jongeren
VWS	Mijn eigen stekkie: woonbeleving bij mensen met een verstandelijke beperking	https://www.nivel.nl/nl/publicatie/mijn-eigen-stekkie-woonbeleving-van-mensen-met-een-verstandelijke-beperking
VWS	Patiëntveiligheid binnen de zelfstandige klinieken: een eerste dossieronderzoek.	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/01/22/patientveiligheid-binnen-zelfstandige-klinieken
VWS	Het organiseren van zorg voor thuiswonende mensen. Ervaringen van	https://www.nivel.nl/nl/publicatie/het-organiseren-van-langdurige-zorg-en-ondersteuning-voor-thuiswonende-

	praktijkondersteuners	<u>patienten</u>
VWS	Gedeelde besluitvorming bij niet-curabele long- en darmkanker: rapport in opdracht van Zorginstituut Nederland, Programma Zinnige Zorg.	<u>https://www.nivel.nl/nl/publicatie/gedeelde-besluitvorming-bij-niet-curabele-long-en-darmkanker-rapport-opdracht-van</u>
VWS	Wkkgz monitor	<u>https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/02/08/kamerbrief-met-monitor-wet-kwaliteitsklachten-en-geschillen-in-de-zorg-wkkgz</u>
VWS	Factor study (orgaandonatie)	<u>https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2017/11/01/study-on-the-uptake-and-impact-of-the-eu-action-plan-on-organ-donation-and-transplantation-2009-2015-in-the-eu-member-states</u>
VWS	De aantrekkelijkheid van de intramurale ouderenzorg voor de hbo-opgeleide verpleegkundige	<u>https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/01/01/de-aantrekkelijkheid-van-de-intramurale-ouderenzorg-voor-de-hbo-opgeleide-verpleegkundige</u>
VWS	Kennisvraag Cliëntondersteuning in de curatieve zorg	<u>https://www.nivel.nl/nl/publicatie/clientondersteuning-de-curatieve-zorg-gerichte-aandacht-nodig</u>
VWS	Leren van calamiteiten in de ziekenhuiszorg: welke nieuw inzichten komen naar boven bij een ziekenhuisoverstijgende analyse van calamiteiten.	<u>https://www.nivel.nl/nl/publicatie/leren-van-calamiteiten-de-ziekenhuiszorg-welke-nieuwe-inzichten-komen-naar-boven-bij-een</u>
VWS	Participatiemonitor	<u>https://www.nivel.nl/nl/publicatie/monitor-zorg-en-participatie-van-mensen-met-een-chronische-ziekte-beperking</u>
VWS	De aantrekkelijkheid van werken in de zorg 2017	<u>https://www.nivel.nl/nl/publicatie/de-aantrekkelijkheid-van-werken-de-zorg-2017-cijfers-en-trends-voor-verpleegkundigen</u>
VWS	Gewasbescherming en gezondheid	<u>https://www.nivel.nl/nl/project/gewasbeschermingsmidelen-en-gezondheid-van-omwonenden</u>

Overzicht publieksonderzoeken 2018 VWS vervolg

Departement	Naam onderzoek	Vindplaats publicatie (indien van toepassing)
VWS	Verpleegkundigen en verzorgenden en psychische problemen in de wijk	https://www.nivel.nl/nl/publicatie/mensen-met-complexe-psychische-problematiek-de-wijk-vragenlijstonderzoek-onder
VWS	Omgaan met beperkte gezondheidsvaardigheden in de curatieve zorg	https://www.nivel.nl/nl/publicatie/beter-omgaan-met-beperkte-gezondheidsvaardigheden-de-curatieve-zorg-kennis-methoden-en
VWS	Veehouderij en Gezondheid Omwonenden III: Longontsteking in de nabijheid van geiten- en pluimveehouderijen; actualisering van gegevens uit huisartspraktijken 2014 - 2016	https://www.nivel.nl/sites/default/files/bestanden/Veehouderij_gezondheid_omwonenden_III.pdf
VWS	Monitor vaccinatiegraad Nationaal Programma Grieppreventie 2017	https://www.rivm.nl/monitoring-vaccinatiegraad-nationaal-programma-grieppreventie-npg
VWS	Zorglandschap en zorggebruik in een veranderende eerste lijn	https://www.nivel.nl/nl/publicatie/zorglandschap-en-zorggebruik-een-veranderende-eerste-lijn
VWS	Monitor zorg en participatie	https://www.nivel.nl/nl/publicaties
VWS	Inzage in patiëntendossiers: een onderzoek naar het opvragen van een kopie of inzage in het eigen patiëntendossier.	https://www.nivel.nl/nl/publicatie/inzage-patiëntendossiers-een-onderzoek-naar-het-opvragen-van-een-kopie-inzage-het-eigen
VWS	Farmaceutische zorg uit patiëntperspectief	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/04/03/farmaceutische-zorg-in-de-eerste-lijn-ervaringen-en-meningen-van-burgers
VWS	Meting indicatoren voor de monitoring van het VN Verdrag voor de rechten van mensen met een handicap	https://www.nivel.nl/nl/publicatie/meting-indicatoren-voor-monitoring-van-het-vn-verdrag-voor-de-rechten-van-mensen-met-een
VWS	E-health in verschillende snelheden	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/12/04/e-health-in-verschillende-snelheden

Overzicht publieksonderzoeken 2018 VWS vervolg

Departement	Naam onderzoek	Vindplaats publicatie (indien van toepassing)
VWS	Ideeën van verzekerden over hun rol bij de aanpak van administratieve fouten en fraude binnen de gezondheidszorg: Verslag van een burgerplatform	https://www.nivel.nl/nl/publicatie/ideeen-van-verzekerde-over-hun-rol-bij-de-aanpak-van-administratieve-fouten-en-fraude
VWS	Monitor Overstapeseizoen 2017-2018	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/03/01/monitor-overstapeseizoen-2017-2018
VWS	Kennis van verzekerden over eigen betalingen in de zorg: een verdiepend onderzoek naar kennis van verzekerden over het eigen risico, eigen bijdragen en compensatieregelingen.	https://www.nivel.nl/sites/default/files/bestanden/Kennisvraag_eigen_betalingen_ZVW.pdf https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-volksgezondheid-welzijn-en-sport/documenten/kamerstukken/2018/08/30/kamerbrief-over-onderzoek-naar-kennisniveau-eigen-betalingen-in-de-zorgverzekeringwet
VWS	Uw melding en vraag in beeld - uitgave kwartaal 4 van 2017	https://puc.overheid.nl/nza/doc/PUC_217734_22/1/
VWS	Advies Bekostiging van de zorg aan mensen met een zintuiglijke handicap of taalontwikkelingsstoornis	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/01/01/bekostiging-van-de-zorg-aan-mensen-met-een-zintuiglijke-handicap-of-taalontwikkelingsstoornis
VWS	Samenvattend rapport Zorgverzekeringwet 2017/2018	https://puc.overheid.nl/nza/doc/PUC_248941_22/1/
VWS	Extra inzet nodig om wachttijden terug te dringen	https://www.nza.nl/actueel/nieuws/2018/01/15/extra-inzet-nodig-om-wachttijden-terug-te-dringen
VWS	Rapportage wachttijd-projecten - Hoe staan we ervoor?	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/01/15/rapport-wachttijdprojecten-hoe-staan-we-ervoor
VWS	Pakketadvies sluisgeneesmiddel osimertinib (Tagrisso®) bij de eerstelijnsbehandeling van patiënten met gevorderde of gemetastaseerde niet-kleincellige longkanker (NSCLC) met activerende EGFR-mutaties	https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/adviezen/2018/11/07/pakketadvies-sluisgeneesmiddel-osimertinib-tagrisso-bij-de-eerstelijnsbehandeling-van-patiënten-met-gevorderde-of-gemetastaseerde-niet-kleincellige-longkanker-nsclc-met-activerende-egfr-mutaties

VWS	Standpunt behandeling bij misofonie	https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/rapport/2018/10/04/rapport-verdiepende-analyses-zorglasten-zvw-2015
VWS	Standpunt MammaPrint® bij vrouwen met vroeg stadium borstkanker (herbeoordeling)	https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/standpunten/2018/09/27/standpunt-mammaprint-bij-vrouwen-met-vroeg-stadium-borstkanker-herbeoordeling
VWS	Meerjarige contracten in de zorg: stand van zaken anno 2018	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/09/30/meerjarige-contracten-in-de-zorg-stand-van-zaken-anno-2018
VWS	Meer patiëntregie door meer uitkomstinformatie in 2022: in 4 jr voor 50% van de ziektelast uitkomstinformatie beschikbaar	https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/rapport/2018/06/28/rapport-meer-patientregie-door-meer-uitkomstinformatie-in-2022
VWS	Totale parenterale voeding (TPV) alleen vergoeden uit geneeskundige zorg	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/07/04/niet-gecontracteerde-geestelijke-gezondheidszorg
VWS	(Niet-)gecontracteerde GGZ	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/07/04/niet-gecontracteerde-geestelijke-gezondheidszorg
VWS	Ziektelast in de praktijk – de theorie en praktijk van het berekenen van ziektelast	https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/rapport/2018/05/07/ziektelast-in-de-praktijk
VWS	Flash Glucose Monitoring verzekerde zorg voor 4 groepen diabetespatiënten	https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/standpunten/2018/04/30/standpunt-flash-glucose-monitoring-freestyle-libre-bij-diabetes
VWS	Verdringing binnen de ziekenhuiszorg	https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/publicatie/2018/04/17/verdringing-binnen-de-ziekenhuiszorg
VWS	Pakketadvies gesuperviseerde oefentherapie bij COPD	https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/adviezen/2018/03/22/pakketadvies-gesuperviseerde-oefentherapie-bij-copd
VWS	Monitor ervaren regeldruk transparantie medisch specialistische zorg	https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/rapport/2018/04/19/monitor-ervaren-regeldruk-transparantie-medisch-specialistische-zorg
VWS	Advies ziekenvervoer	https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/adviezen/2018/12/20/pakketadvies-ziekenvervoer

VWS	Pakketadvies Fampridine (Fampyra)	https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/adviezen/2012/12/17/gvs-advies-fampridine-fampyra-bij-de-behandeling-van-multiple-sclerose-ms
VWS	adviezen over vaccinatie van ouderen tegen pneumokokken	https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/adviezen/2018/02/28/gezamenlijke-notitie-zorginstituut-en-gezondheidsraad-bij-adviezen-over-vaccinatie-van-ouderen-tegen-pneumokokken
VWS	Pakketadvies nusinersen	https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/adviezen/2018/02/07/pakketadvies-nusinersen-spinraza-voor-de-behandeling-van-spinale-musculaire-atrofie-sma
VWS	Pakketadvies atezolizumab	https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/adviezen/2018/02/07/pakketadvies-atezolizumab-tecentriq-bij-gemetastaseerde-niet-kleincellige-longkanker
VWS	Verbetersignalement niercelkanker	https://www.zorginstituutnederland.nl/actueel/nieuws/2018/02/05/verbetersignalement-niercelkanker-toont-aan-betere-inzet-kankermedicijnen-mogelijk
VWS	Factsheet riskant alcoholgebruik in Nederland	https://www.trimbos.nl/producten-en-diensten/webwinkel/product/af1599-factsheet-riskant-alcoholgebruik-in-nederland
VWS	Middelengebruik onder studenten van 16-18 jaar op het MBO en HBO 2017	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-volksgezondheid-welzijn-en-sport/documenten/rapporten/2018/10/29/factsheet-middelengebruik-onder-studenten-van-16-18-jaar-op-het-mbo-en-hbo-2017
VWS	Factsheet Monitor drugsincidenten 2017	https://www.trimbos.nl/producten-en-diensten/webwinkel/product/af1645-monitor-drugsincidenten-2017
VWS	Kerncijfers roken 2017	https://www.trimbos.nl/producten-en-diensten/webwinkel/product/af1635-kerncijfers-roken-2017
VWS	HBSC 2017 Gezondheid en welzijn van jongeren in Nederland	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/09/05/%E2%80%98hbcs-2017-%E2%80%93-gezondheid-en-welzijn-van-jongeren-in-nederland%E2%80%99
VWS	Strategische Verkenning Cannabispreventie	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/06/29/rapport-strategische-verkenning-cannabispreventie

VWS	Factsheet riskant cannabisgebruik in Nederland	https://www.rijksoverheid.nl/regering/bewindspersonen/bruno-bruins/documenten/rapporten/2018/06/29/factsheet-riskant-cannabisgebruik-in-nederland
VWS	Factsheet Cannabispreventie	https://www.rijksoverheid.nl/regering/bewindspersonen/bruno-bruins/documenten/rapporten/2018/06/29/factsheet-cannabispreventie
VWS	Infographic Meeroken feiten en cijfers	https://assets.trimbos.nl/docs/0fd2537b-3d4a-444a-be28-0f8b8cdc6302.pdf
VWS	Zien drinken doet drinken? Publiekssamenvatting	https://assets.trimbos.nl/docs/12836978-3f8b-4e9e-b3c0-04c914e4a6d1.pdf
VWS	DIMS Jaarbericht 2017	https://assets.trimbos.nl/docs/0bcf0e44-aed8-4677-80d0-18c57ddea56e.pdf
VWS	Factsheet Waterpijp	https://assets.trimbos.nl/docs/5b74bc77-f159-43c7-b3a5-249e8c2936de.pdf
VWS	Opbouw ambulante GGZ	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/04/11/kamerbrief-over-voortgang-aanpak-wachttijden-ggz
VWS	Trends in de verpleeghuiszorg voor mensen met dementie	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/01/01/trends-in-de-verpleeghuiszorg-voor-mensen-met-dementie
VWS	Informele zorg in de verpleeghuiszorg voor mensen met dementie	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/01/01/informele-zorg-in-de-verpleeghuiszorg-voor-mensen-met-dementie-monitor-woonvormen-dementie
VWS	Flitspeiling informatiebehoefte euthanasiewet	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/12/18/flitspeiling-informatiebehoefte-reikwijdte-euthanasiewet
VWS	Leiderschap, zelfsturing en teamsamenwerking in de verpleeghuiszorg voor mensen met dementie	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/01/01/leiderschap-zelfsturing-en-teamsamenwerking-in-de-verpleeghuiszorg-voor-mensen-met-dementie-monitor-woonvormen-dementie
VWS	Onbegrepen gedrag in de verpleeghuiszorg voor mensen met dementie	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/01/01/onbegrepen-gedrag-in-de-verpleeghuiszorg-voor-mensen-met-dementie-monitor-woonvormen-dementie

VWS	Bezieling en bereikbaarheid	https://www.trimbos.nl/producten-en-diensten/webwinkel/product/?prod=af1605
VWS	Jaarbericht Nationale Drug Monitor 2017	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/01/23/kamerbrief-over-jaarbericht-en-nationale-drug-monitor-2017
VWS	Langdurige klachten na ecstasygebruik	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/01/23/kamerbrief-over-jaarbericht-en-nationale-drug-monitor-2017
VWS	Rapport adviescommissie Experiment gesloten coffeeshopketen	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/06/20/een-experiment-met-een-gesloten-cannabisketen
VWS	Inventarisatie alcoholmarketing	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/04/30/inventarisatie-alcoholmarketing
VWS	Naleving leeftijdsgrens alcohol in sportkantines	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/04/30/naleving-leeftijdsgrens-alcohol-in-sportkantines-van-nederlandse-sportbonden-en-zaalsporten
VWS	Factsheet alcoholintoxicaties 2007 tot en met 2017	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/07/12/factsheet-alcoholintoxicaties-2007-tot-en-met-2017
VWS	Rapport 'Veranderde zorg en ondersteuning voor mensen met een beperking Landelijke evaluatie van de Hervorming Langdurige Zorg'	https://www.scp.nl/Publicaties/Alle_publicaties/Publicaties_2018/Veranderde_zorg_en_ondersteuning_voor_mensen_met_een_beperking
VWS	Actieplan: Aan de slag met armoede en schulden	https://www.movisie.nl/publicaties/aan-slag-armoede-schulden
VWS	Kom je eens langs?	https://www.movisie.nl/publicaties/kom-je-eens-langs
VWS	Herkennen en oplossen van problematische schulden - klantbz voor sociale professionals	https://www.movisie.nl/publicaties/ga-pad-familie-lugt
VWS	Ervaringskennis in beleid	https://www.movisie.nl/publicaties/ervaringskennis-beleid
VWS	Wat werkt bij integraal werken in de wijk	https://www.movisie.nl/publicaties/wat-werkt-integraal-werken-wijk

VWS	Inwoner centraal bij het werken aan kwaliteit en outcome	https://www.movisie.nl/publicaties/inwoner-centraal-werken-aan-kwaliteit-outcome
VWS	Doen wat nodig is bij kindermishandeling, huiselijk en seksueel geweld	https://www.movisie.nl/publicatie/doen-wat-nodig-kindermishandeling-huiselijk-seksueel-geweld
VWS	Is digitaal meedoen mogelijk?	https://www.movisie.nl/publicatie/digitaal-meedoen-mogelijk
VWS	Verbinden werk & inkomen en zorg & welzijn	https://www.movisie.nl/publicatie/verbinden-werk-inkomen-zorg-welzijn
VWS	Keuzewijzer E-tools	https://www.movisie.nl/publicatie/keuzewijzer-e-tools
VWS	Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken - voorjaar 2018	https://www.movisie.nl/publicaties/tijdschrift-sociale-vraagstukken-voorjaar-2018
VWS	De sociale basis: terug van weggeweest; startnotitie	https://www.movisie.nl/sites/default/files/alfresco_files/Startnotitie-De-sociale-basis-terug-van-weggeweest%20[MOV-13905518-1.1].pdf
VWS	11 Inspirerende instrumenten om mensen met een licht verstandelijke beperking een stem te geven.	https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/publication-attachment/11-inspirerende-instrumenten-lvb-stem-geven%20%5BMOV-13743483-1.0%5D.pdf
VWS	Wat werkt bij Implementatie van sociale interventies	https://www.movisie.nl/publicaties/wat-werkt-implementatie-sociale-interventies
VWS	BuitensteBinnen	https://www.movisie.nl/publicatie/buitenstebinnen
VWS	Ondersteuning van LHBTI-inwoners binnen het sociaal domein	https://www.movisie.nl/publicatie/ondersteuning-lhbt-inwoners-binnen-sociaal-domein
VWS	Doing it for optimal impact	https://www.movisie.nl/publicaties/doing-it-optimal-impact
VWS	Zo bereik je een sterke positie als patiëntenorganisatie	https://www.movisie.nl/publicaties/zo-bereik-je-sterke-lokale-positie-patientenorganisatie
VWS	Verbinden met eenzaamheid	https://www.movisie.nl/publicaties/handboek-training-verbinden-eeenzaamheid
VWS	Oog voor mensen met een LVB	https://www.movisie.nl/publicaties/oog-mensen-lvb
VWS	Ruimte voor ontwikkeling in wijkteams	https://www.movisie.nl/sites/default/files/alfresco_files/Ruimte-voor-ontwikkeling-in-wijkteams%20[MOV-13683808-1.0].pdf

VWS	Wat werkt bij culturele interventies voor ouderen	https://www.movisie.nl/publicaties/wat-werkt-culturele-interventies-ouderen
VWS	Evaluatie Zvw-pgb-2017	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/07/05/evaluatie-zvw-pgb-2017
VWS	Regionale coördinatie tijdelijk verblijf - Verslag van 6 goede voorbeelden	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/06/28/regionale-coordinatie-tijdelijk-verblijf
VWS	Flitspeiling onderzoek "kansrijke start"	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/09/05/flitspeiling-kansrijke-start
VWS	Rapportage Onderzoek kwaliteit eerstelijnsverblijf	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/06/28/rapportage-onderzoek-kwaliteit-eerstelijnsverblijf
VWS	Evaluatie OCO Wlz	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/02/21/evaluatie-oco-wlz
VWS	Monitor generalistische basis GGZ	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/07/17/monitor-generalistische-basis-ggz-verslagperiode-2011-2016
VWS	Onderzoek gebruik en wachtlijsten casemanagement dementie	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/08/28/onderzoek-naar-het-huidig-gebruik-wachttijden-en-wachtlijsten-casemanagement-dementie-2018
VWS	Onderzoek geestelijke verzorging (wijkverpleging/ palliatieve zorg)	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/10/08/geestelijke-verzorging
VWS	Integratie patiëntervaringen paramedische zorg	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/10/15/integratie-patiëntervaringen-paramedische-zorg
VWS	Ambulantisering in de GGZ	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/12/04/ambulantisering-in-de-ggz
VWS	Balans vraag en aanbod huisartsenzorg	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/11/01/balans-in-vraag-en-aanbod-huisartsenzorg
VWS	Onderzoek betaalbaarheid	https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/prinsjesdag/documenten

VWS	Modern alternatief voor DCSPH is realiseerbaar	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/02/04/modern-alternatief-voor-dcsph-is-realiseerbaar
VWS	Kwaliteitssystemen paramedische zorg	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/02/04/kwaliteitssystemen-paramedische-zorg
VWS	De ontwikkeling van de basis voor een generieke module Zelfmanagement	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/02/04/de-ontwikkeling-van-de-basis-voor-een-generieke-module-zelfmanagement
VWS	Verbeteren van patiëntinformatie in de paramedie	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/02/04/verbeteren-van-patientinformatie-in-de-paramedie
VWS	Route naar herstel bij werknemers met psychische klachten	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/02/04/route-naar-herstel-bij-werknemers-met-psychische-klachten
VWS	Duurzame uitvoering landelijke PREM paramedie	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/02/04/duurzame-uitvoering-landelijke-prem-paramedie
VWS	Evaluatie van instellingssubsidies CPZ en Perined	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/03/13/evaluatie-van-instellingssubsidies-cpz-en-perined
VWS	De kunst van ambachtelijke afstemming	https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/04/23/de-kunst-van-ambachtelijke-afstemming
VWS	Keuzevrijheid in de wijkverpleging	https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2018/02/16/keuzevrijheid-in-de-wijkverpleging/keuzevrijheid-in-de-wijkverpleging.pdf
VWS	Jaarverslag Nederlands Jeugdinstituut 2018	https://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Jaarverslag-Nederlands-Jeugdinstituut-2018.pdf
VWS	Net als thuis	https://www.scp.nl/Publicaties/Alle_publicaties/Publicaties_2018/Net_als_thuis

Beleving van het Koninklijk Huis

Focusgroepen onder burgers

In opdracht van:
De Rijksvoorlichtingsdienst

Uitgevoerd door:
Elmara Bemer en Judith ter Berg
Kantar Public

Amsterdam, 15 juni 2018
projectnummer: H5098

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Onderzoeksopzet	4
3	Resultaten	5

1 Inleiding

In opdracht van de afdeling Communicatie Koninklijk Huis van de Rijksvoorlichtingsdienst heeft Kantar Public onlangs een kwalitatief onderzoek uitgevoerd.

De afdeling Communicatie Koninklijk Huis verzorgt de communicatie over en begeleiding van de publieke optredens van het Koninklijk Huis in binnen- en buitenland. Om haar communicatieadvies te kunnen onderbouwen, is onderzoek nodig naar de beleving van het Koninklijk Huis onder het Nederlandse publiek. Het doel van het onderzoek is om kennis en sentimenten over het Koninklijk Huis in kaart te brengen en te toetsen en richtte zich met name op de Koning en daarnaast op de Koningin en het Koningspaar.

De centrale vraag van het onderzoek luidt als volgt: *Welke kennis is er, en welke sentimenten leven er onder het Nederlands publiek over het Koninklijk Huis?*

Deze vraag valt in de volgende onderzoeksvragen uiteen:

- Wat is volgens Nederlanders de taak van de Koning? Wordt de kernboodschap herkend? Weet men wat de Koning (en Koningin) doen?
- Wat vinden Nederlanders van de Koning? Hoe komt hij over? Welke kwaliteiten/valkuilen worden hem toegedicht?
- Wat willen Nederlanders weten over de Koning (en de Koningin)?

2 Onderzoeksopzet

Er zijn twee focusgroepen uitgevoerd met burgers: een groep met 'jongere' burgers en een groep met 'oudere' burgers. Verder zijn ze als volgt opgebouwd:

Groep 1 met 8 respondenten – leeftijd (35-70 jaar)

- spreiding op opleiding (MBO 2-3 t/m WO)
- spreiding op geslacht
- spreiding op woonplaats (Amersfoort en omgeving)
- spreiding op waardering voor het Koninklijk Huis
- 1 burger met een migratieachtergrond

Groep 2 met 8 respondenten – leeftijd (18-34 jaar)

- spreiding op opleiding (MBO 2-3 t/m WO)
- spreiding op geslacht
- spreiding op woonplaats (Amersfoort en omgeving)
- spreiding op waardering voor het Koninklijk Huis
- 2 burgers met een migratieachtergrond

De respondenten zijn verhuld uitgenodigd door een gespecialiseerd selectiebureau. Het bureau hanteerde daarbij een selectievraag om zo een brede selectie van respondenten samen te stellen. Het ging om de volgende selectievraag: geef op een schaal van 1 t/m 10 aan hoeveel waardering u heeft voor het Koninklijk Huis. Burgers die de uiterste antwoorden hebben gegeven zijn uitgesloten van onderzoek. Om de meest natuurlijke en spontane reactie van respondenten te krijgen is het onderwerp van het onderzoek vooraf niet bekend gemaakt. Bij de werving en selectie is daarom - naast de waardering voor het Koninklijk Huis - ook gevraagd naar de waardering voor: het onderwijs, de zorg, de Nederlandse regering en de persoonlijke vrijheid in Nederland.

Het onderzoek vond plaats in Amersfoort op dinsdag 20 maart 2018.

3 Resultaten

Associaties met Koning Willem-Alexander

Het merendeel van de eerste associaties van burgers met Koning Willem-Alexander zijn positief van toon. De associaties die men heeft genoemd zijn te vangen in een aantal categorieën:

- *persoonlijkheid en type persoon*: intelligent, vriendelijk, enthousiast, sympathiek, ondeugend, sociaal, houterig, Prins Pils, statig, keurig, open, humor en sport liefhebber.
- *rollen en verantwoordelijkheden*: vertegenwoordiger, staatsbezoeken, vader des vaderlands, man van Máxima, waterbeheer, ceremonies, officiële openingen en piloot.
- *de manier waarop de Koning invulling geeft aan de rol*: minder statig dan Beatrix (*"Hij is een man van het volk, voor en met het volk. Beatrix was statiger"*), minder protocollair (*"Hij zegt wat hij denkt en stapt uit het protocol"*), gaat met zijn tijd mee (*"hij is actief op sociale media"*), spreekt wat onhandig, zichtbaar, betrokken, een van ons, een mens onder de mensen. (*"Hij is de Koning die hij moet zijn in plaats van wie hij wil zijn."*)
- *familie en omgeving*: Claus, Beatrix, Máxima en Amalia, broer (en het ongeluk), Wassenaar.
- *waarde van de Koning*: Nederlandse identiteit, verbinding, vaste vertegenwoordiger, roept op tot saamhorigheid.
- *beeldbepalende gebeurtenissen*: Koningsdag, kersttoespraak, Elfstedentocht, Willie filmpjes.
- *oordeel*: positief, iemand om trots op te zijn, keurslijf, mooi symbool voor Nederland.
- *kritische noten*: een enkeling noemt de kosten van het Koninklijk Huis.

Het beeld en de uitstraling van de Koning

- Men noemt overwegend positieve eigenschappen van de Koning en geeft vooral positieve omschrijvingen. Positieve eigenschappen die men noemt:
 - toegankelijk, open, bereikbaar en benaderbaar
"Vergeleken met het Britse Koningshuis is hij zeker benaderbaar. Met Koningsdag loopt hij gewoon tussen de mensen."
"Hij heeft een open karakter, gaat met iedereen in gesprek."
 - betrokken en geïnteresseerd
"Hij is geïnteresseerd in de onderwerpen, waarvoor hij voor komt."
"Waar hij ook is, hij is oprecht geïnteresseerd."
 - enthousiast, gepassioneerd, sportfan en spontaan
"Met NL doet gaat hij een wedstrijd aan met Máxima, met pannenkoeken."
 - gewoon en normaal, losser dan Koningin Beatrix.
"Heb het gevoel dat ik hem in de AH zou kunnen tegenkomen."
"Ik kan me meer binden aan Koning Willem-Alexander."
"Doordat hij zich kwetsbaar en oprecht opstelt zien mensen hem als iemand van ons. Hij staat niet boven ons, maar tussen ons."
 - intelligent, sympathiek en vriendelijk
"Vriendelijk, dat idee heb ik door de interesse die hij toont en praat en lacht met mensen."
 - eigentijds, progressief en open voor verandering
"Hoe hij in het Europese Parlement een toespraak hield en met homorechten bezig is."

- "Hij gaat naar Armin van Buuren en doet aan sociale media."*
- oprecht en 'echt'

"Hij is zichzelf. Beatrix is een autoriteit en straalde ze ook uit. Hij heeft een bepaalde functie, maar daar houdt het ook bij op. Het is ook gewoon een man."

"Oprechtheid zag ik bij overlijden van zijn broer."

"En met MH17"
 - rechtvaardig

"Hij neemt een standpunt in, dingen waar hij het niet mee eens is. Zoals hij deed tijdens de kersttoespraak over wat er gebeurt op sociale media. Hij is goed in zijn gevoel beschrijven en keurt dingen af."
 - humor en gezinsmens

"Ik denk dat hij wat losser is als vader, met humor en dat Máxima van de regels is en wat strenger."

"Ik denk dat het een goede kerel is en een lieve vader."
- De filmpjes van LuckyTV worden meerdere keren genoemd door de burgers. Deze dragen zo gezegd op een positieve manier bij aan de uitstraling van de Koning.
 - Minder positieve punten die men over de Koning spontaan noemt:
 - houterig

"Ook in zijn spontaniteit is zijn motoriek wat houterig"
 - onhandig met spreken en soms ongemakkelijk

"Hij oogt ongemakkelijk, kan niet zijn wie hij wil zijn, behalve bij sport, dan zie je hem echt."
 - Naast de eerder genoemde positieve beschrijvingen vindt men (bij navraag) dat de Koning dicht bij het volk staat. Dit blijkt onder andere uit het werk dat hij doet voor NLdoet en de manier waarop hij meeleeft bij sportwedstrijden. *"Bij NLdoet gaat hij echt naar mensen toe, staat naast je, zet zelf schep in de grond."* *"Dat hij in Rotterdam ook gewoon de metro nam vind ik wel grappig."*
 - Ook is de Koning er voor alle Nederlanders. *"Je ziet ook foto's dat hij op een woningwagenpark is, bij kinderen, bij ouders."* *"Ze zijn op Sint Maarten geweest. (...) Dat hoort bij Nederland. Had het kwalijk gevonden als hij niet gegaan was."*
 - Men vindt het belangrijk dat de Koning vooral zichzelf blijft en ondanks dat hij soms wat houterig kan overkomen en in de beleving van mensen wat lastig spreekt in het openbaar, vindt men authenticiteit het allerbelangrijkste.

De activiteiten van de Koning

- Deelnemers, jong en oud hebben een vrij uitgekristalliseerd beeld van de taken en verantwoordelijkheden van de Koning. Ze kunnen veel noemen en benoemen zelf ook zijn vertegenwoordigende en verbindende rol. De aanmoedigende rol verwoorden ze niet als zodanig, maar wel aan de hand van zijn activiteiten, dus in die zin wordt deze rol wel onderkend.
- Men merkt ook op dat de Koning de afgelopen jaren is gegroeid in zijn rol en wil de Koning meegeven dat hij vooral moet doorgaan met de dingen die hij doet en de wijze waarop hij het doet. *"Hij is groeiende (...) Denk dat hij aan het leren is en dat hij een gunfactor heeft."*
- De activiteiten die burgers noemen en de noemers waaronder men deze schaaft:

- *vertegenwoordigend*: staatsbezoek, handelsmissies, aanwezigheid bij sportevenementen (Olympische spelen, WK en EK voetbal), relaties met andere landen, werkbezoeken en de voorbereiding daarop. *"Hij is het gezicht van Nederland."*
- *ceremonieel*: Prinsjesdag, lintjes doorknippen, Nationale Dodenherdenking, lintjes uitdelen.
- *maatschappelijk*: activiteiten voor NLdoet, goede doelen zoals het Rode Kruis, waterbeheer (hoewel men niet zeker weet of hij daar nog wat mee doet), aanwezigheid bij culturele activiteiten (balletvoorstelling en Concert aan de Amstel), het Nationaal Schoolontbijt, waardering voor mensen uitspreken. *"In een bejaardentehuis of een basisschool, dat hij daar dan gaat kijken en zijn waardering uitspreekt voor hardwerkende mensen in de maatschappij."* Men verwijst ook naar familieleden die zich inzetten voor bijvoorbeeld ALS of het voorlezen.
- *verbindend*: klaarstaan voor mensen bij (natuur) rampen (Sint Maarten), hij brengt mensen samen, betreft mensen met verschillende achtergronden, Koningsdag, Konings spelen, de MH17 ceremonie en Kersttoespraak,
- *politiek en bestuurlijk*: gesprekken met Rutte en adviserende rol, het tekenen van wetten, benoemingen (ambassadeurs, commissaris van de Koning), installeren van het kabinet, baas van de regering (want het ontslag wordt bij de Koning ingediend.)

De waarde van de Koning

- De waarde van Koning Willem-Alexander is volgens burgers dat hij zorgt voor continuïteit in Nederland, in tegenstelling tot een President. En ook afgezet tegen ons kabinet dat elke vier jaar kan wisselen. Binnen deze context zorgt de Koning voor een stabiele factor. *"In Amerika hebben ze Obama gehad, dat is goed gegaan, en nu krijg je de volgende en hangt ons van alles boven het hoofd. Met een koning is er een constante. Ik denk dat we in onze handen mogen knijpen dat Nederland zo'n goed land is, doordat je de rust hebt."*
- Daarnaast wordt de Koning gezien als een verbinder, die zorgt voor saamhorigheid. *"Kijk maar naar zijn verjaardag, die oproep 'wie wil er bij zijn' en dat hij het viert met gewone burgers. Dat is verbinding zoeken met burgers."* *"Toen de kisten terugkwamen van MH17, dan is hij niet ceremonieel. Dan is hij een verbindende factor."*
- De Koning draagt bij aan een gevoel van de Nederlandse identiteit. *"Het koningshuis is een stuk waarborging van onze identiteit, ook al worden we een groot Europa. Ik vind dat dat een functie heeft, we zijn allen één, maar ook Nederland."* *"En Koningsdag. Je voelt je dan echt Nederlander. Iedereen in het Oranje."*
- De Koning zet Nederland op de kaart, opent deuren en bouwt aan een netwerk. *"Hij gaat bijvoorbeeld ook veel naar China, dat doet niet elke president. Dat is een voordeel, hij bouwt een netwerk op."* *"Voor zakenpartners gaan deuren open."* *"Ik heb wel het idee dat doordat de Koning op Sint-Maarten is geweest, het daar in stroomversnelling is gekomen, qua hulp."*
- De Koning kan af en toe een podium geven aan dingen die spelen in de maatschappij. *"Wat ik heel kenmerkend vond was tijdens de kersttoespraak, hij zei dat er een tweedeling begint te ontstaan in de maatschappij. Op dat moment sloeg hij de spijker op zijn kop!"* *"Hij mag wel laten weten wat hij van dingen vindt."*

Invloed van de Koning

- Burgers geven aan dat ondanks dat de Koning politiek gezien geen invloed (meer) heeft, hij wel degelijk invloed heeft in het creëren van kansen voor het zakenleven in Nederland. En het aan de kaak stellen van gevoelige onderwerpen in het buitenland zoals mensenrechten bijvoorbeeld.
- Ondanks dat sommige burgers graag zouden zien dat de Koning zich iets vaker uitspreekt, begrijpen ze tevens dat hij neutraal moet zijn en boven de partijen staat. Men heeft oog en begrip voor de positie van de Koning. De Koning is in hun beleving deels gevangen in een keurslijf maar probeert daarbinnen wel gevoelige kwesties aan de orde te stellen en men waardeert het dat de Koning hier de grenzen opzoekt. *"Ik zou willen dat hij nog kritischer is, maar denk dat hij zo kritisch mogelijk is in de functie die hij heeft."* *"Hij geeft ook aan dat hij met Poetin praat over dingen die kritisch zijn, over zaken die gevoelig liggen."*

Kosten van het Koninklijk Huis

- Over het algemeen lijken de kosten, die het Koninklijk Huis met zich meebrengt, geen issue te zijn bij deze burgers. Het onderwerp kosten wordt door slechts één van de burgers spontaan ter sprake gebracht tijdens de discussies. Deze burger kaart aan dat de kosten hoog zijn. Voor de overige burgers blijkt het ook bij navraag geen onderwerp te zijn dat hen bezighoudt. Men maakt de vergelijking met het presidentschap en schat in dat dit niet minder kosten met zich meebrengt en wellicht zelfs meer. *"Wat denk je dat Trump kost?"* Wat ook een rol lijkt te spelen is dat de rol van Koning of Koningin als een niet te benijden positie wordt gezien. *"Amalia kan niet kiezen, ze wordt Koningin. Ja, dan heb je geld. Maar je moet ook beveiligd worden. Dan denk ik wat verschrikkelijk."*

De rol van Koningin Máxima en het gezin

- Koningin Máxima heeft volgens burgers een belangrijke aanvullende rol ten opzichte van de Koning. *"Ik vind ze elkaar heel goed aanvullen."* *"Ze zijn complementair, Yin en Yang."* Koningin Máxima heeft een positieve invloed op de Koning volgens burgers. *"Als hij in haar gezelschap is, is hij heel ontspannen."* Dat de Koningin een belangrijke rol heeft naast de Koning blijkt ook uit het feit dat de Koningin regelmatig wordt genoemd in het gesprek over de activiteiten van de Koning. *"Hij zet zich vaak in voor goede doelen, samen met Máxima ook."* *"Máxima doet ook veel voor vrouwenrechten, dan doe je haar te kort als je dat aan Willem-Alexander plakt."* De Koning en Koningin hebben het goed samen en dat stralen ze ook uit volgens burgers. *"Ik heb het idee dat ze oprecht van elkaar houden. Dat is fijn en knap dat je elkaar zo vindt als kroonprins en een dame ergens in Argentinië."*
- Koningin Máxima heeft veel dezelfde activiteiten als de Koning, zoals maatschappelijke activiteiten en buitenland bezoeken. Daarnaast heeft Koningin Máxima ook haar eigen werkzaamheden en dit wordt gewaardeerd door burgers. Onderwerpen waar zij zich volgens men mee bezighoudt: kinderen, onderwijs, financiële opvoeding, microkrediet en vrouwenrechten. *"Als ze (de Koning en Koningin) op staatbezoek zijn dan gaat Máxima naar een dorpje waar zij een project heeft."*
- Koning Willem-Alexander heeft naast de taak als Koning, volgens burgers ook nog de rol van vader. Die hij in hun beleving goed vervult. *"Ik denk dat hij zijn kinderen wel leuk opvoed. Dan ga ik*

uit van het interview op tv. Niet overdreven van we hebben veel geld, maar het tweedehands mobieltje van mama en papa krijgen, zoals wij dat ook doen. Gewoon." "Lijkt me een lieve man voor zijn kinderen."

Interesse en informatiebehoeften

- Over het algemeen hebben mensen het gevoel dat ze voldoende weten over de activiteiten van de Koning. *"Aangezien we met z'n allen best wel wat van zijn activiteiten weten betekent dat hij goed zichtbaar is."* Enkele mensen zouden wel meer willen weten, bijvoorbeeld over de Staatsbezoeken. *"Uit nieuwsgierigheid zou ik wel weten wat er dan besproken wordt bij een staatsbezoek."* En een enkele burger spreekt de wens uit een inzicht te krijgen in 'De week van de Koning'. *"Een week meelopen, wat doet hij allemaal, dan krijg je een indruk van dat is zijn week. En dat hoeft niet de huiselijke kring, maar wat doet hij op zijn werk."* Ook geven meerdere mensen toe dat ze wel nieuwsgierig zijn naar het privéleven van de Koning.
- Hoewel er een behoefte lijkt te zijn aan een inkijkje in het dagelijkse leven van Koning en zijn gezin, vindt men het bovenal terecht dat het gezin van de Koning wordt afgeschermd. Men heeft er begrip voor dat ze als burgers minder zien dan zij wellicht zouden willen. Ook geeft men aan dat een bepaalde schaarste aan informatie (een stukje afstand) juist goed is voor de statuur van het Koningschap. Het gaat volgens burgers om de juiste balans, die er nu lijkt te zijn. *"Ik vind dat ze een normaal leven moeten kunnen leiden."* *"Willem-Alexander heeft redelijk normaal kunnen opgroeien en ik denk dat hij dat voor zijn kinderen ook wil."* *"Privacy is normaal (...) Ze staan toch al genoeg in de spotlights."*
- Het merendeel van de burgers geeft aan niet op zoek te gaan naar informatie over de Koning en het Koninklijk Huis, maar deze tegen komen tijdens het kijken van het Journaal en het lezen van de krant. Ook het programma Blauw Bloed wordt genoemd en het tijdschrift Vorsten. *"Het gaat ook wel vaak over uiterlijk, welke jurk en zo. Maar dat vind ik wel leuk."* Ook LuckyTV wordt genoemd als informatiebron, vooral voor jongeren. *"Ik denk dat LuckyTV voor jongeren een grote bron is van informatie, wat natuurlijk geen informatie is. Als hij ergens is geweest is, kun je de klok er gelijk op zetten dat het volgende dag op internet te zien is. Denk dat veel mensen het niet op het nieuws hebben gezien."*
- Een aantal jongeren in de groep is bekend met het Instagram account van het Koninklijk Huis en noemt deze ook bij naam. Deze jongeren hebben het gevoel dat er een heel team betrokken is bij het account en ze daardoor niet de dingen zien die ze willen zien. *"Heb Instagram een tijdje gevolgd, maar toen dacht ik, vind ik dit nou echt interessant? Het is alsnog heel afstandelijk"*. Burgers hebben überhaupt het gevoel dat er een strakke regie wordt gevoerd op wat er wel en niet naar buiten komt van het Koninklijk Huis. En soms is dit volgens hun te veel geregisseerd. Dit straalt echter niet negatief af op de Koning.

Grote Bickersstraat 74
1013 KS Amsterdam

Postbus 247
1000 AE Amsterdam

t 020 522 59 99
f 020 522 53 33
e info.nl@kantarpublic.com
www.kantarpublic.com

Beleving van het Koninklijk Huis

Dieter Verhue
Tim de Beer
Gerben Vos

Dit document is uitsluitend voor deze opdrachtgever opgesteld. Alle in het document vermelde gegevens zijn strikt vertrouwelijk. Publicatie en inzage aan derden, geheel of gedeeltelijk, is zonder schriftelijke toestemming van TNS NIPO beslist niet toegestaan. Door ons lidmaatschap zijn wij gehouden de gedragsregels na te leven van Esomar en de MarktOnderzoekAssociatie (MOA).

© TNS NIPO | ISO 9001, ISO 20252, ISO 26362, ISO 14001 en ISO 27001 gecertificeerd | rapport
nederlands.dotm

Inhoud

	Management Samenvatting	2
1	Achtergrond en doelstelling	4
1.1	Achtergrond	4
1.2	Doelstelling	4
1.3	Onderzoeksopzet	4
1.4	Leeswijzer	4
2	Perceptie van de Koning	6
2.1	Eerste associaties bij de Koning	6
2.2	Bezigheden van de Koning	7
3	Beleving van de Koning	9
3.1	Tevredenheid over de rol die de Koning vervult	9
3.2	Toelichting op de tevredenheid over de rol van de Koning	9
3.3	Beoordeling en belang over de rollen van de Koning	10
4	Beleving van Koningin Máxima	14
4.1	Perceptie van Koningin Máxima	14
4.2	Tevredenheid over de rol van Koningin Maxima	15
4.3	Toelichting op de tevredenheid over de rol van de Koningin	15
5	Uitstraling van de Koning	17
5.1	Eigenschappen van de Koning	17
5.2	Draagvlak voor het Koninklijk Huis	19
6	Interesse en informatiebehoefte	20
6.1	Het Koninklijk Huis en de media	20
6.2	Informatiebehoefte	22
6.3	Interesse in specifieke activiteiten	23
7	Verschillen tussen groepen	24
7.1	Geslacht	24
7.2	Leeftijd	24
7.3	Opleidingsniveau	24
7.4	Achtergrond	25
	Bijlage I Onderzoeksverantwoording	

Management Samenvatting

H1. Achtergrond en doelstelling

De afdeling Communicatie Koninklijk Huis (CKH) van de Rijksvoorlichtingsdienst (RVD) verzorgt de communicatie over en begeleiding van de publieke optredens van het Koninklijk Huis in binnen- en buitenland. Om haar communicatieadvies te kunnen onderbouwen, is de afdeling CKH gestart met het (laten) uitvoeren van periodiek onderzoek naar de beleving van het Koninklijk Huis onder het Nederlandse publiek. Het doel van het onderzoek is om kennis en sentimenten over het Koninklijk Huis in kaart te brengen en te toetsen.

H2. Perceptie van de Koning

Koning Willem-Alexander wordt het vaakst geassocieerd met Koningin Máxima. De perceptie van de Koning lijkt daarmee onlosmakelijk aan haar verbonden. Andere associaties met de Koning zijn over het algemeen heel positief. Men ziet de Koning als een betrokken en sympathiek persoon, en noemt hem bijvoorbeeld vriendelijk, rustig, betrouwbaar en spontaan.

Van de diverse bezigheden van de Koning, ziet, leest of hoort het Nederlands Publiek relatief vaak iets van zijn bezigheden die horen bij zijn verbindende rol, zoals Koningsdag en het bijwonen van herdenkingen. Ook van bezigheden van de Koning die horen bij zijn vertegenwoordigende rol ziet het Nederlands publiek relatief vaak iets, in het bijzonder van zijn aanwezigheid bij internationale sportevenementen. Activiteiten die horen bij de staatsrechtelijke rol of de aanmoedigende rol van de Koning zijn, met uitzondering van de troonrede, minder zichtbaar voor het Nederlands Publiek. Daarnaast wordt ook het meegaan op handelsmissies minder vaak gezien.

H3. Beleving van de Koning

Veruit de meeste Nederlanders zijn tevreden over de manier waarop Koning Willem-Alexander zijn rol vervult; 85% van de ondervraagden vindt dat de Koning dit tamelijk goed of zeer goed doet. Men draagt verschillende redenen aan voor de positieve beoordeling van de Koning. Hierbij wordt het meest genoemd dat Koning Willem-Alexander maatschappelijk betrokken is en dat hij goed zichtbaar is bij belangrijke evenementen. Zijn oprechte belangstelling tijdens zijn bezoeken wordt daarbij veel geprezen. Ook noemt men Koning Willem-Alexander samen met Máxima een goede vertegenwoordiging van Nederland in binnen- en buitenland.

Over het algemeen wordt de invulling van Koning Willem-Alexander van zijn verschillende rollen als goed beoordeeld. Een ruime meerderheid vindt dat hij bijna al zijn rollen goed vervult. Opvallend is dat de invulling van de vertegenwoordigende en verbindende rollen van de Koning het best beoordeeld worden. Deze rollen worden ook het meest belangrijk gevonden. De invulling van de staatsrechtelijke rollen en de aanmoedigende rol 'aandacht vragen voor onderwerpen, zoals mensenrechten' worden iets minder goed beoordeeld, al is ook hier de meerderheid positief.

H4. Beleving van Koningin Máxima

De eerste associaties bij de Koningin zijn bijna uitsluitend positief. Men noemt veelal positieve associaties bij haar als persoon en als Koningin, zoals 'vriendelijk', 'betrokken' en 'representatief'. Daarnaast worden relatief veel eerste associaties gemaakt met Koningin Máxima als vrouw van Koning Willem-Alexander, als moeder van de prinsessen en met haar Argentijnse afkomst.

Maar liefst 88% van de Nederlanders vindt dat Koningin Máxima haar rol goed vervult. Als reden hiervoor noemt men veelal haar goede uitstraling, betrokkenheid, representativiteit en daarnaast haar steun aan Koning Willem-Alexander.

H5. Uitstraling van de Koning

Veel Nederlanders onderschrijven dat de Koning sympathiek, betrokken en 'echt' is. Circa twee op de drie Nederlanders vindt de Koning spontaan en ontspannen. Een kleine meerderheid vindt de Koning 'koninklijk'. Men vindt dat de Koning meer tussen de mensen staat dan boven de mensen.

Vier op de tien Nederlanders denken dat het Koningshuis Nederland meer oplevert dan het Nederland kost. Daarentegen vindt een vergelijkbaar aandeel dat het Koningshuis te veel kost. Ongeveer een kwart van de Nederlanders heeft een neutrale houding tegenover dit onderwerp. We kunnen concluderen dat men kritisch is over de kosten en er niet zonder meer van overtuigd is dat het Koninklijk Huis meer opbrengt dan het kost.

H6. Interesse en informatiebehoefte

Circa driekwart van de Nederlanders vindt dat zij 'precies genoeg' lezen, horen of zien over het Koninklijk huis. Drie op de tien Nederlanders vinden dat het Koninklijk huis te weinig privacy heeft. De meerderheid van de Nederlanders ziet weleens iets over het Koninklijk Huis in nieuwsprogramma's op televisie. Circa de helft leest ook weleens iets in kranten of op nieuwswebsites. Ook via actualiteitenprogramma's, amusementsprogramma's en royaltyprogramma's ziet een kwart tot een derde van de respondenten weleens iets over het Koninklijk Huis.

H7. Verschillen tussen groepen

Mannen zien wat vaker dan vrouwen dat de Koning betrokken is bij handelsmissies en vinden dit ook vaker dan vrouwen één van de belangrijkste rollen van de Koning. Vrouwen vinden wat vaker dan mannen dat 'steun bieden aan mensen die het moeilijk hebben of zijn getroffen door een ramp' bij de belangrijkste rollen van de Koning hoort. Hetzelfde geldt voor lager opgeleiden.

Over het algemeen geldt dat hoe ouder men is, hoe meer men van de activiteiten van Koning Willem-Alexander meekrijgt. Ook lijkt het draagvlak voor het Koningshuis hoger te zijn onder oudere leeftijdsgroepen. Van de 65+ers vindt 71% dat een Koning zorgt voor stabiliteit, tegenover 59% onder mensen die jonger zijn dan 65. Mensen van 35+ zijn daarnaast vaker van mening dat het Koningshuis meer oplevert dan het kost dan mensen die jonger zijn dan 35.

Over het algemeen geldt dat autochtonen positiever zijn over de Koning en over het Koningshuis dan mensen met een migratieachtergrond. Zo zijn Nederlanders met een migratieachtergrond minder vaak van mening dat de Koning zijn rol goed vervult (88% autochtoon, 77% allochtoon). Daarnaast dichten Nederlanders met een migratieachtergrond de Koning minder positieve eigenschappen toe dan autochtone Nederlanders. Zo vindt 71% van de autochtone Nederlanders de Koning sympathiek, tegenover 57% van de Nederlanders met een migratieachtergrond. Ook zijn Nederlanders met een migratieachtergrond minder vaak van mening dat het Koninklijk Huis ons als land meer oplevert dan wat het ons kost (43% autochtoon, 32% allochtoon).

1 Achtergrond en doelstelling

1.1 Achtergrond

De afdeling Communicatie Koninklijk Huis (CKH) van de Rijksvoorlichtingsdienst (RVD) verzorgt de communicatie over en begeleiding van de publieke optredens van het Koninklijk Huis in binnen- en buitenland. De nadruk ligt op de communicatie over de werkzaamheden van Koning Willem-Alexander, Koningin Máxima en Prinses Beatrix. Om haar communicatieadvies te kunnen onderbouwen, is de afdeling CKH gestart met het (laten) uitvoeren van periodiek onderzoek naar de beleving van het Koninklijk Huis onder het Nederlandse publiek. Het jaar 2018 is een mooi eerste meetmoment: het markeert het eerste lustrum van het Koningschap van Willem-Alexander.

1.2 Doelstelling

Het doel van het onderzoek is om kennis en sentimenten van het Nederlands Publiek ten aanzien van het Koninklijk Huis in kaart te brengen. Het onderzoek richt zich primair op de Koning en daarnaast op de Koningin en het Koningspaar. Het gaat bijvoorbeeld om de staatsrechtelijke taken van de Koning, het werk van de Koning, zijn verbindende, vertegenwoordigende en aanmoedigende rol, zijn activiteiten en (afgeschermd) privéleven. Daarbij worden een aantal thema's onderscheiden, zoals taak, uitstraling, draagvlak en interesse van het publiek.

De centrale vraag van het onderzoek luidt als volgt:

Welke kennis is er, en welke sentimenten leven er onder het Nederlandse publiek over het Koninklijk Huis? Wie heeft deze kennis, onder wie leven bepaalde sentimenten, en in welke mate?

Dit rapport behandelt niet alleen het algemene beeld van het Koninklijk Huis, maar laat ook zien of er groepen te onderscheiden zijn met een ander beeld en/of sentiment. Meer 'existentiële' vragen, zoals draagvlak voor en toekomst van de monarchie in het algemeen, vormen *geen* onderdeel van dit onderzoek.

1.3 Onderzoekopzet

De gegevens ten behoeve van dit onderzoek zijn in kaart gebracht door middel van een online vragenlijst, die is afgenomen bij een steekproef van n=1.196 Nederlanders van 15 jaar en ouder. De steekproef is representatief samengesteld naar de kenmerken sekse, leeftijd, opleidingsniveau, regio en grootte van het huishouden. Het kwantitatieve onderzoek dient als nulmeting en zal vijfjaarlijks herhaald worden. In 2023 zal dus een eerste vergelijking worden gemaakt. Een uitgebreide onderzoeksverantwoording is als bijlage bij dit rapport opgenomen.

1.4 Leeswijzer

Dit rapport is opgedeeld in zes hoofdstukken. Het rapport begint bij hoofdstuk twee met een uiteenzetting van de eerste associaties die men bij Koning Willem-Alexander heeft. Vervolgens wordt in hoofdstuk drie beschreven hoe men de invulling van de rol van de Koning beoordeelt. Deze beoordeling wordt zowel op totaalniveau als op specifieke rollen beschreven. In hoofdstuk vier komt de beoordeling van de rol van Koningin Máxima aan bod. Ook hier volgt een toelichting op de beoordeling die men haar geeft. In hoofdstuk vijf wordt beschreven hoe men de uitstraling van de Koning beleeft, waarna hoofdstuk zes beschrijft op welke manier mensen horen, zien en lezen over

het Koninklijk Huis. Het laatste hoofdstuk beschrijft de verschillen in mening en sentiment tussen verschillende demografische groepen. Het gaat hierbij om geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en de achtergrond van de respondenten.

De vragen over het Koninklijk Huis zijn op verschillende manieren aan respondenten voorgelegd. Zo is er onder meer gebruik gemaakt van open vragen, stellingen en meerkeuzevragen. Het verdient dan ook aanbeveling om de verschillende antwoordmogelijkheden van respondenten in acht te nemen bij het lezen van het rapport. Deze antwoordmogelijkheden staan aan de onderkant van de figuren beschreven.

2.1 Eerste associaties bij de Koning

Een enkeling is negatiever gestemd over de Koning. Deze respondenten geven veelal aan dat de Koning als onderdeel van het Koninklijk Huis te veel geld kost, of dat ze het niet eens zijn met het feit dat de Koning zijn rol ontleent aan erfopvolging.

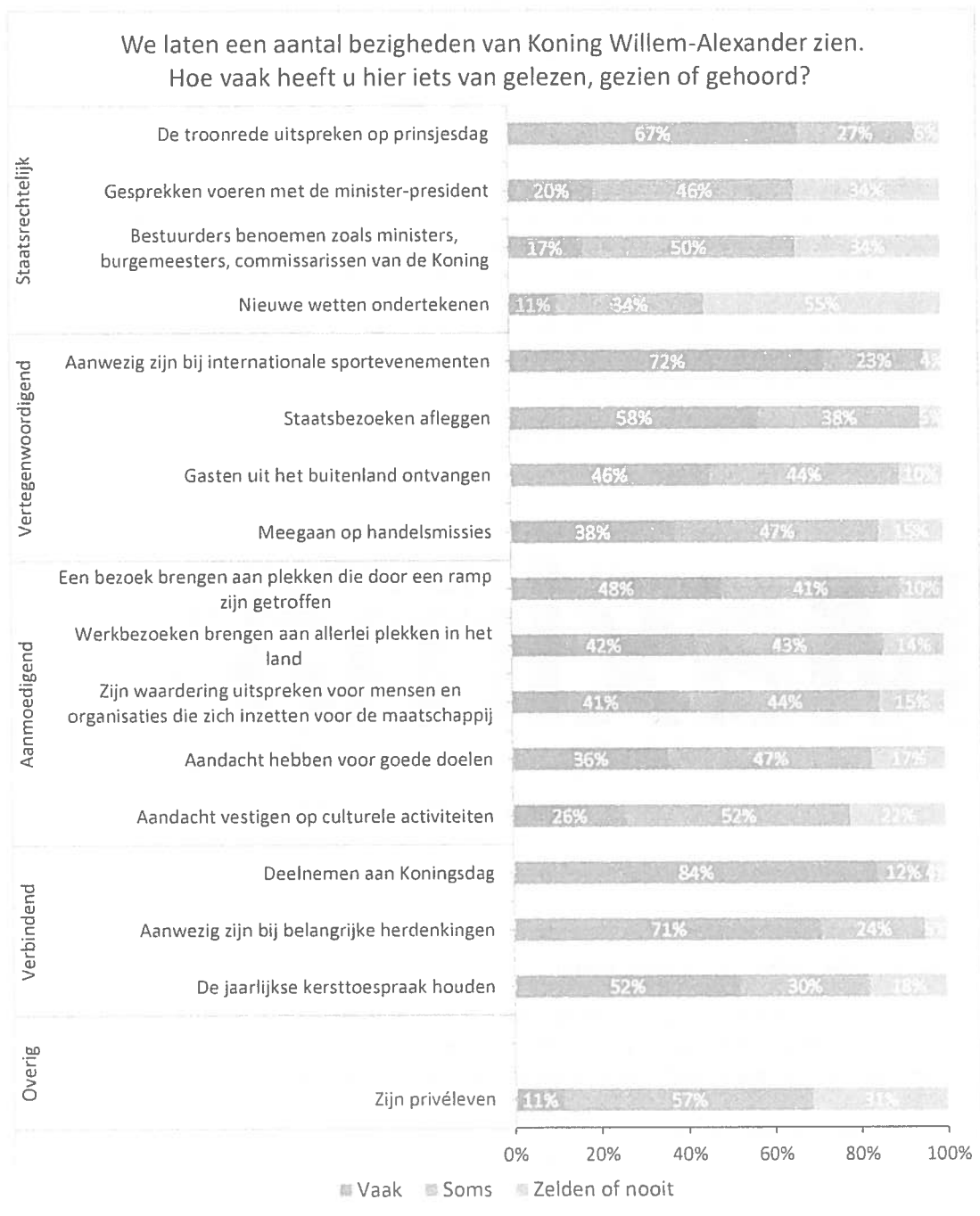
[illegible]

“Aardige, betrokken man. Betrouwbaar. In dienst van het Nederlandse volk.”
 “Generatiegenoot die het koningschap zeer verantwoordelijk uitvoert.”
 “Betrokken Koning met een eigen stijl. Zoekt goed contact met het volk en heeft goede steun van Maxima.”
 “Betrokken en sympathiek staatshoofd”
 “Goede, waardige en statige koning. Doet het erg goed.”
 “Geen koning op een podium, maar een koning van het volk.”
 “Een maatschappelijk betrokken koning met verantwoordelijkheidsbesef.”
 “Goede vertegenwoordiger van Nederland.”

2.2 Bezigheden van de Koning

Diverse bezigheden van de koning zijn voorgelegd met de vraag hoe vaak men hierover iets leest, ziet of hoort.

2 Hoe vaak komt men in aanraking met bezigheden van de Koning

n=1.196

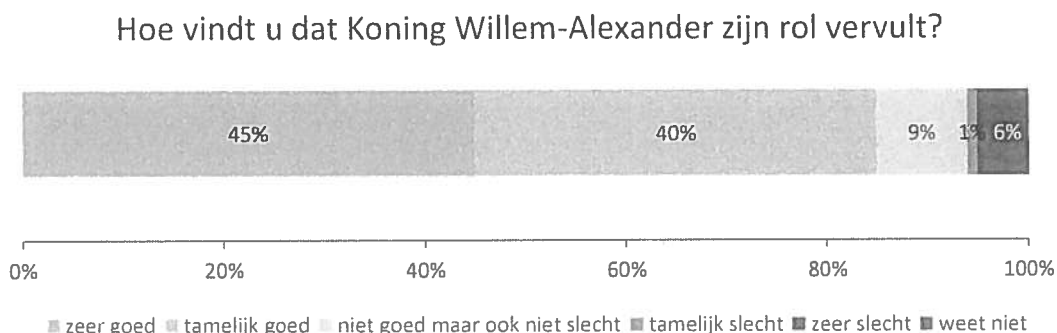
Het Nederlands Publiek ziet het meest van de verbindende bezigheden van de Koning, zoals zijn deelname aan Koningsdag (84% vaak) en aanwezigheid bij herdenkingen (71%). Ook zien ze vaak activiteiten die te maken hebben met zijn vertegenwoordigende rol, zoals zijn aanwezigheid bij sportevenementen (72%). Van zijn staatsrechtelijke taken zien we met name de jaarlijkse troonrede op Prinsjesdag (67%), maar van de andere taken die hiermee gemoeid zijn ziet men weinig. Ook taken die te maken hebben met zijn aanmoedigende rol, zoals het bezoeken van plekken die door een ramp zijn getroffen (48%) en werkbezoeken (42%), zijn minder zichtbaar. Van zijn vertegenwoordigende rollen is het meegaan op handelsmissies het minst zichtbaar (38%).

3 Beleving van de Koning

3.1 Tevredenheid over de rol die de Koning vervult

Veruit de meeste Nederlanders zijn tevreden over de manier waarop Koning Willem-Alexander zijn rol vervult; 85% van de ondervraagden vindt dat de Koning zijn rol tamelijk goed of zeer goed vervult. 45% van de ondervraagden vindt dat de Koning zijn rol zeer goed vervult. Slechts 1% van de ondervraagden is van mening dat de Koning zijn rol tamelijk slecht vervult.

3 | Tevredenheid over de manier waarop Koning Willem-Alexander zijn rol vervult

n=1.196

3.2 Toelichting op de tevredenheid over de rol van de Koning

Vervolgens is de respondenten gevraagd om een toelichting te geven op de aangegeven tevredenheid over de manier waarop Koning Willem-Alexander zijn rol vervult. Respondenten die van mening zijn dat de Koning zijn rol goed of tamelijk goed vervult, geven hiervoor verschillende redenen aan. Hierbij wordt het meest genoemd dat Koning Willem-Alexander maatschappelijk betrokken is, en goed zichtbaar is bij belangrijke evenementen. Zijn oprechte belangstelling tijdens zijn bezoeken wordt daarbij veel geprezen. Er wordt dan ook veel genoemd dat Willem-Alexander als Koning dicht bij het volk staat.

Daarnaast geven veel respondenten aan dat de Koning Nederland op een goede manier vertegenwoordigt. Respondenten geven aan dat hij zich goed informeert voor zijn bezoeken, zowel in het binnenland als in het buitenland. Ook noemt men de Koning samen met Máxima representatief voor Nederland in het buitenland en men spreekt waardering uit voor de bijdrage die hij levert aan handelsmissies.

Respondenten die niet tevreden zijn over de manier waarop Koning Willem-Alexander zijn rol vervult, lichten veelal toe dat de Koning veel geld krijgt, terwijl ze maar weinig zien van de activiteiten van de Koning. Merk op dat het hier om slechts enkele respondenten gaat. Ook geven enkele respondenten aan dat ze de rol van de Koning overbodig vinden, bijvoorbeeld omdat alles wat hij doet eerst goedgekeurd moet worden.

Enkele typerende antwoorden op de open vraag:

"Hij is koning op een wijze die past bij deze tijd."

"Hij begeeft zich onder het volk, weet wat er speelt en vervult een goede rol in handelsmissies en staatsbezoeken.
"Hij lijkt goed op de hoogte van belangrijke staatszaken, laat zich vaak zien en is benaderbaar."

"Hij is nooit negatief in het nieuws en laat hij maatschappelijke aangelegenheden zijn belangstelling blijken."

"De koning komt op mij over als iemand met kennis van zaken, en staat door zijn vriendelijke en open houding dicht

De koning richt op mij evenals konink met kennis van zaken, en staat voor zijn menselijke en open houding dicht bij het volk."

"Hij is geïnteresseerd in de mensen"

"Zichtbaar, maatschappelijk betrokken. Tussen de mensen, niet erboven."

"Hij maakt een rustige, weloverwogen, stabiele indruk."

"Hij komt over als een moderne man en toont interesse en medeleven."

Naast de algemene tevredenheid over de manier waarop de Koning zijn rol invulling geeft, zijn de beoordeling en het belang van de specifieke rollen van de koning uitgevraagd. De resultaten hiervan zijn weergegeven op de volgende pagina. De gekleurde balken laten zien hoe respondenten de invulling van de verschillende rollen beoordelen, terwijl de getallen aan de rechterkant aangeven welk percentage van de respondenten deze rol het belangrijkste vindt. Merk op dat respondenten bij deze vraag maximaal drie rollen mochten kiezen. Voor de duidelijkheid zijn de rollen gecategoriseerd in staatsrechtelijke, vertegenwoordigende, verbindende en aanmoedigende rollen.

5| Beoordeling en belang van de verschillende rollen van de Koning

Hoe vindt u dat Koning Willem-Alexander deze rollen vervult?

% belangrijkste
(max. 3
antwoorden)

Staatsrechtelijk

Staatshoofd zijn, bestuurders benoemen, wetten ondertekenen

Vertegenwoordigend

Nederland op de kaart zetten in het buitenland

De handel van Nederland met het buitenland bevorderen

Relaties onderhouden met wereldleiders

Verbindend

Koning zijn van alle inwoners van zijn land

Voor eenheid en saamhorigheid zorgen

Bijdragen aan de Nederlandse identiteit

Aanmoedigend

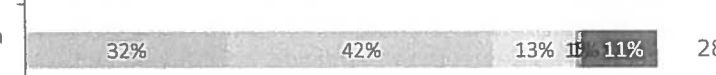
Aandacht vragen voor onderwerpen, zoals mensenrechten*

Aanmoedigen van mensen of organisaties die een maatschappelijke bijdrage leveren

Steun bieden aan mensen die het moeilijk hebben of zijn getroffen door een ramp

0% 20% 40% 60% 80% 100%

■ zeer goed ■ tamelijk goed ■ niet goed maar ook niet slecht ■ tamelijk slecht ■ zeer slecht ■ weet niet

n=1.196

Het belang van de rollen

De 'verbindende' rollen van de Koning worden het meest belangrijk gevonden. Met name 'Koning zijn van alle inwoners van zijn land' en 'Voor eenheid en saamhorigheid zorgen' vindt men belangrijk; respectievelijk 49% en 41% van de respondenten vindt dit bij de belangrijkste rollen van de koning horen. Het 'bijdragen aan de Nederlandse identiteit' vindt men een minder belangrijke verbindende rol, 23% van de respondenten vindt dit bij de belangrijkste rollen van de Koning horen.

Ook de vertegenwoordigende rollen worden belangrijk gevonden. Met name 'Nederland op de kaart zetten in het buitenland' en 'De handel van Nederland met het buitenland bevorderen' vindt men belangrijk, respectievelijk 33% en 31% van de respondenten vindt dit bij de belangrijkste rollen van de koning horen. Relaties onderhouden met wereldleiders vindt men een minder belangrijke vertegenwoordigende rol, 21% van de respondenten vindt dit bij de belangrijkste rollen van de Koning horen.

De staatsrechtelijke en aanmoedigende rollen van de Koning worden het minst belangrijk gevonden. Zo vindt slechts 15% van de respondenten de rol 'staatshoofd zijn, bestuurders benoemen, wetten ondertekenen' bij de belangrijkste rollen van de Koning horen. Ook 'aandacht vragen voor onderwerpen, zoals mensenrechten' scoort laag, slechts 13% van de respondenten vindt dit bij de belangrijkste taken van de koning horen¹. Relatieve uitschieter binnen de aanmoedigende rollen is het 'steun bieden aan mensen die het moeilijk hebben of zijn getroffen door een ramp', 28% van de respondenten vindt dit bij de belangrijkste rollen van de Koning horen.

De vraag over het belang van de verschillen is ook uitgevraagd in omgekeerde vorm. Daarbij is gevraagd welke rollen van de Koning men het minst belangrijk vindt. De resultaten van deze vraag komen grotendeels overeen met de resultaten zoals weergegeven op de vorige pagina, en zijn daarom niet weergegeven.

De beoordeling van de invulling van de rollen

Over het algemeen wordt de invulling van de rollen door Koning Willem-Alexander goed beoordeeld. Met uitzondering van de rol 'aandacht vragen voor onderwerpen, zoals mensenrechten' vindt een ruime meerderheid dat de Koning de verschillende rollen goed vervult. Opvallend is dat de vertegenwoordigende en verbindende rollen het best beoordeeld worden, de rollen die ook het meest belangrijk gevonden worden. Van alle rollen is men het meest positief over het steun bieden aan mensen die het moeilijk hebben of zijn getroffen door een ramp. Ook hier gaat het om een rol die belangrijk gevonden wordt door de respondenten.

De staatsrechtelijke rollen van de Koning krijgen een minder hoge beoordeling van de respondenten. Tegelijkertijd is dit een rol die men moeilijk vindt om te beoordelen, gezien het hoge aantal respondenten dat 'weet niet' heeft ingevuld. Met uitzondering van de troonrede, zijn de staatsrechtelijke rollen van de Koning ook rollen waarvan het Nederlands publiek relatief weinig ziet (zie figuur 2).

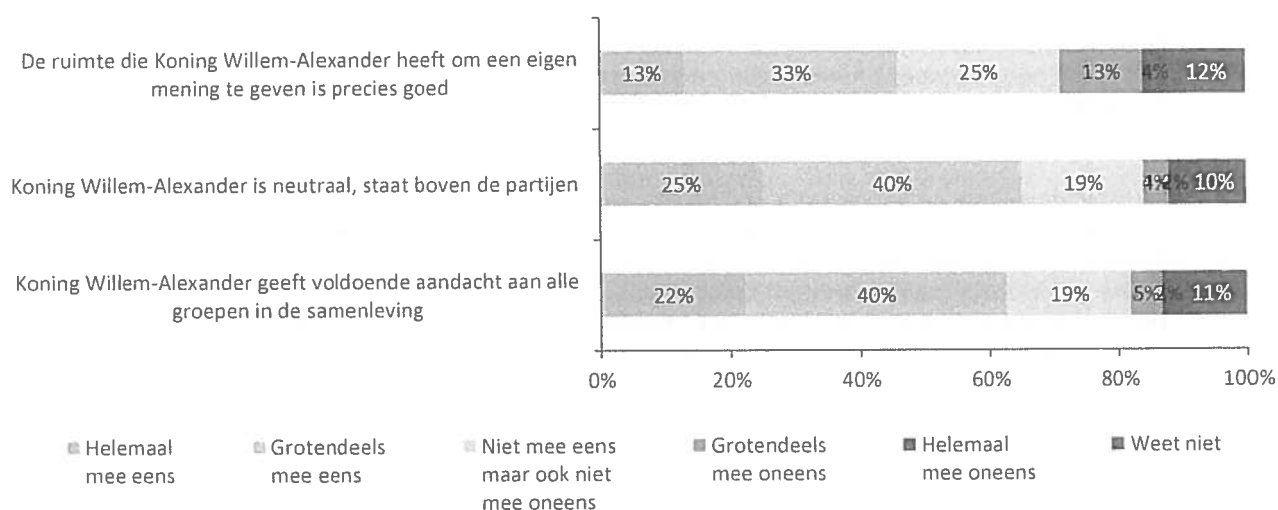
Bijzonder weinig respondenten beoordelen de invulling van de rollen van de Koning negatief. In het slechtste geval gaat het om enkele procenten van de respondenten dat een negatieve beoordeling geeft.

¹ Dit wordt wellicht veroorzaakt door het voorbeeld 'mensenrechten' dat bij deze vraag is gegeven, waardoor het brede scala onderwerpen dat door de Koning kan worden aangemoedigd onvoldoende is duidelijk is gemaakt. Dit illustreert mogelijk ook dat men er belang aan hecht dat de koning geen politieke positie inneemt.

Naast het belang en de beoordeling van de rollen van de Koning zijn er nog drie additionele stellingen voorgelegd ten aanzien van de beleving van de Koning. De resultaten van deze stellingen zijn weergegeven in figuur 6.

6 | Additionele stellingen over de beleving van de Koning

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

n=1.196

Figuur 5 laat zien dat 65% van de respondenten van mening is dat Koning Willem-Alexander neutraal is, en boven de partijen staat. 62% van de respondenten vindt dat hij voldoende aandacht geeft aan alle groepen in de samenleving. 7% van de respondenten is van mening dat Koning Willem-Alexander niet genoeg aandacht geeft aan alle groepen in de samenleving. Aan deze mensen is ook gevraagd aan welke groepen hij momenteel onvoldoende aandacht geeft. Hoewel de antwoorden op deze vraag zeer uiteenlopend zijn, worden de minderheden in het algemeen het meest genoemd. Daarnaast worden ook de gewone man, de armen, allochtonen, vluchtelingen en ouderen genoemd.

Ook bij de stelling over de ruimte die Koning Willem-Alexander heeft om zijn eigen mening te geven is een vervolgvraag gesteld. Aan respondenten die van mening waren dat de ruimte die Koning Willem-Alexander heeft om een eigen mening te geven niet goed is, is gevraagd of hij meer of minder ruimte zou moeten krijgen. 88% van deze mensen is van mening dat de Koning meer ruimte moet voor zijn eigen mening, 8% is van mening dat hij minder ruimte moet krijgen voor zijn eigen mening. 4% van de respondenten heeft hier geen mening over.

4 Beleving van Koningin Máxima

4.1 Perceptie van Koningin Máxima

Ook bij Koningin Máxima is er gevraagd naar de eerste associatie. Deze associaties zijn over het algemeen heel positief. Men noemt Koningin Máxima een mooie en betrokken vrouw met een warme persoonlijkheid. Daarnaast wordt zij veel geassocieerd met het moederschap van drie kinderen en met haar Argentijnse achtergrond. Ook de associatie met Koning Willem-Alexander wordt regelmatig gemaakt. Verder worden termen als spontaan, vriendelijk, slim en representatief vaak genoemd. Negatieve associaties worden bijna niet gemaakt. Zie ook figuur 7 voor een Wordcloud van de gegeven antwoorden.

7 | Wordcloud – eerste associaties bij Koningin Máxima

 $n=1.196$

Enkele typerende antwoorden op de open vraag:

"Slimme en mooie vrouw, moeder van de prinsesjes en stijlvol!"

"Staat altijd klaar voor mensen met een gesprek . Goed gekleed. Onderneemt veel dingen."

"Echtgenote van Koning Willem Alexander - (micro krediet) werkende moeder van drie dochters"

"De ideale partner voor deze koning. Internationale uitstraling, flair, buitengewoon goed visitekaartje voor het land."

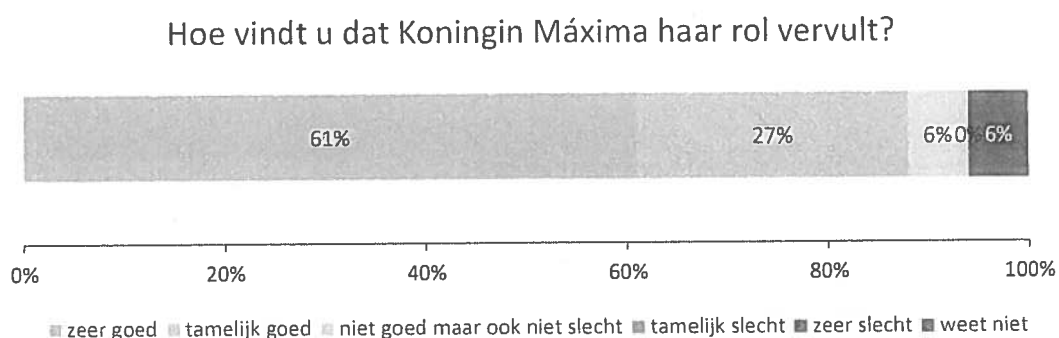
"Weet haar rol als koningin naast de koning goed te vervullen, met behoud van eigen identiteit"

"Lieve oprechte vrouw...Argentijnse...spreekt goed Nederlands"

4.2 Tevredenheid over de rol van Koningin Maxima

Veruit de meeste Nederlanders zijn tevreden over de manier waarop Koningin Máxima haar rol vervult; 88% van de ondervraagden vindt dit tamelijk goed of zeer goed. 61% van de ondervraagden vindt dat de Koningin haar rol zeer goed vervult. Bijna niemand is van mening dat de Koningin haar rol zeer slecht vervult.

8 | *Tevredenheid over de manier waarop Koningin Máxima haar rol vervult*

n=1.196

4.3 Toelichting op de tevredenheid over de rol van de Koningin

Vervolgens is aan de respondenten gevraagd om een toelichting te geven op de aangegeven tevredenheid over de manier waarop Koningin Máxima haar rol vervult. Respondenten die van mening zijn dat de Koningin haar rol goed of tamelijk goed vervult, geven hiervoor verschillende redenen. Met name haar oprechte betrokkenheid en belangstelling voor verschillende aspecten van de samenleving wordt zeer gewaardeerd. Men spreekt daarbij van een vrouw met een positieve en warme uitstraling, waarbij wordt benoemd dat ze goed zichtbaar is in de Nederlandse samenleving. Respondenten noemen Máxima daarmee een goede steun voor de Koning. Koningin Máxima wordt niet alleen gewaardeerd voor haar aandacht voor de Nederlandse samenleving. Men geeft aan dat ze representatief is voor Nederland in het buitenland, en Nederland daarmee goed vertegenwoordigt. Zie ook figuur 9 voor een Wordcloud van de gegeven toelichtingen.

n=1,196

Enkele typerende antwoorden op de open vraag:

"Ze brengt een positief beeld van Nederland naar buiten"

"Zij straalt uit wat een koningin hoor uit te stralen, rust, warmte, vriendelijkheid en begaan met het lot van alle mensen"

"Goede partner voor de koning met eigen inbreng"

"Ze steunt de koning, en heeft een fijne persoonlijkheid"

"Ze is altijd erg belangstellend, stelt zich open op, lijkt heel goed te zijn voorbereid bij bezoeken, toont haar medeleven bij rampen"

"Altijd is ze er van klein tot groot zeer betrokken bij de burgers"

"Weet overal veel van, goede uitstraling, brengt spontaniteit, erg betrokken"

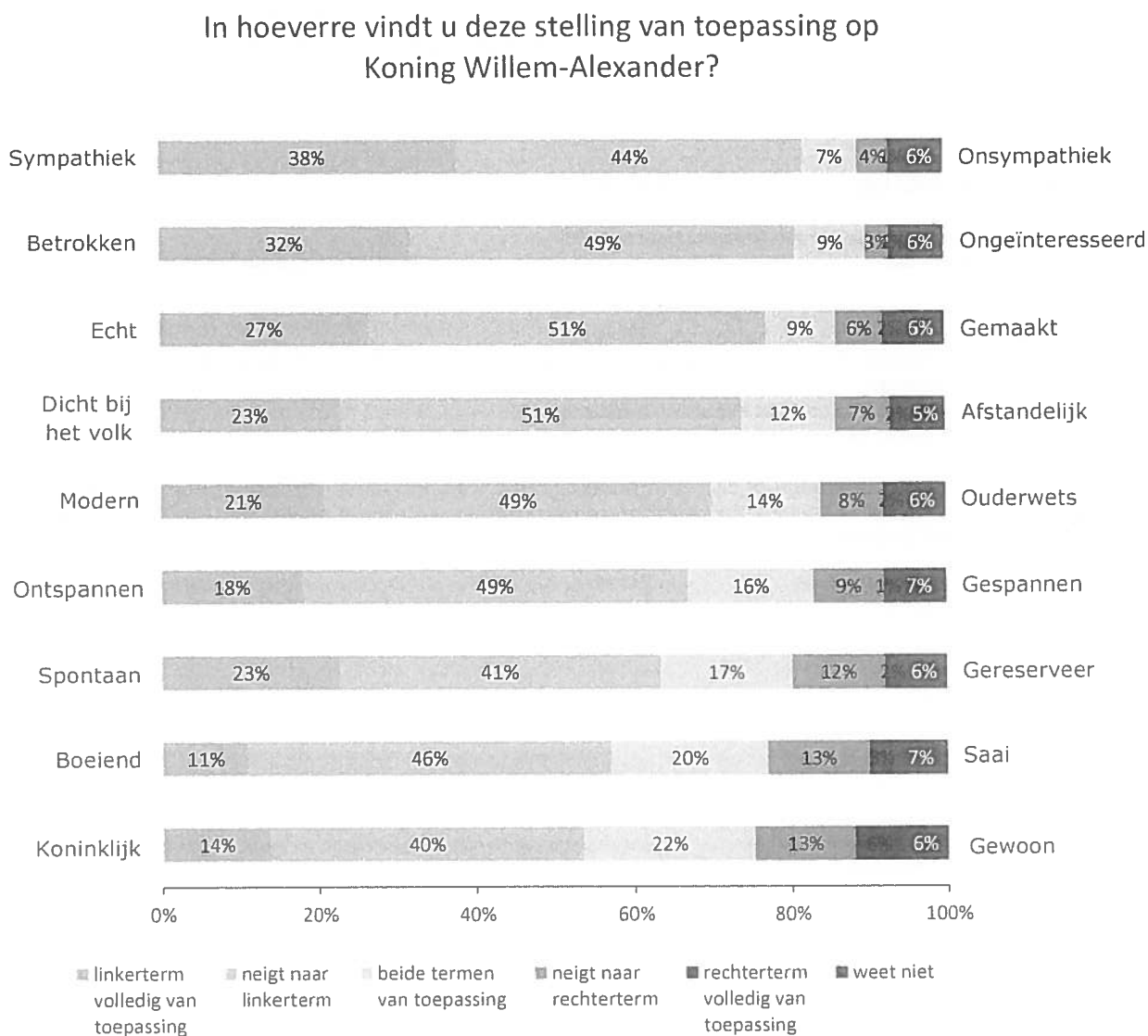
Respondenten is ook gevraagd of zij van mening zijn dat Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima elkaar goed aanvullen. Dit wordt door een ruime meerderheid bevestigd: 86% van de ondervraagden onderschrijft deze stelling.

5 Uitstraling van de Koning

5.1 Eigenschappen van de Koning

Naast de tevredenheid over de rollen van de Koning is respondenten gevraagd naar de uitstraling van de Koning. Hierbij is gebruik gemaakt van contrasterende stellingen, waarbij respondenten gevraagd werd om aan te geven welke van de twee termen zij het meest van toepassing vinden op Koning Willem-Alexander. De resultaten van deze vraag staan in figuur 10 weergegeven.

10 | Gepercipieerde eigenschappen van Koning Willem-Alexander

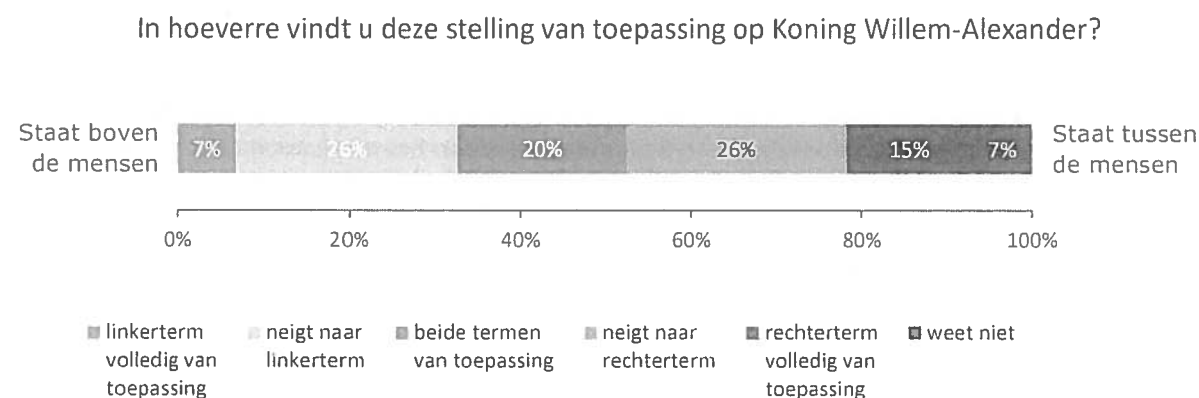

n=1.196

De algemene indruk van de eigenschappen van de Koning is positief. Bij alle stellingen neigt de meerderheid van de respondenten naar de positief geformuleerde stellingen. Vooral de eigenschappen 'sympathiek', 'betrokken' en 'echt' worden onderschreven. Dit bevestigt de bevindingen uit de open vraag. Termen die men iets minder van toepassing vindt op de Koning zijn 'boeiend' en 'koninklijk'. Hier kiezen wat meer mensen voor 'saai' en 'gewoon'. Als de groep die aangeeft dat beide termen van toepassing zijn wordt meegeteld, kan er geconcludeerd worden dat driekwart van de Nederlanders de term 'koninklijk' van toepassing vindt op de Koning. Typerend is daarbij dat een relatief grote groep van mening is dat zowel de term 'koninklijk' als 'gewoon' van toepassing is op de Koning.

Er is ook een stelling voorgelegd die iets zegt over de uitstraling: gevraagd is of hij meer boven de mensen of tussen de mensen staat. De resultaten van deze stelling zijn afgebeeld in figuur 10 en laten zien dat men op dit aspect verdeeld is. Van de respondenten geeft 33% aan dat ze vinden dat Koning Willem-Alexander boven de mensen staat, terwijl 41% van de respondenten vindt dat hij tussen de mensen staat. 20% van de respondenten vindt dat beide termen van toepassing zijn, 7% weet het niet.

11 | Balans tussen boven de mensen staan en tussen de mensen staan.

n=1.196

Om een waardeoordeel te verkrijgen over bovenstaande stelling, is de respondenten gevraagd om aan te geven of zij de huidige balans tussen boven de mensen staan en tussen de mensen staan goed vinden of niet. Hier onderschrijft 63% van de respondenten aan dat de balans goed is, 17% van de respondenten is van mening dat de balans niet goed is. 25% van de respondenten is hierin neutraal, 12% van de respondenten weet het niet.

Aan de respondenten die van mening waren dat de eerder beschreven balans niet goed is, is vervolgens gevraagd of zij vinden dat Koning Willem-Alexander meer boven de mensen of meer tussen de mensen moet staan. Daarbij is 84% van de ondervraagden van mening dat de Koning meer tussen de mensen moet staan. 10% is van mening dat de Koning meer boven de mensen moet staan, 6% beantwoordt de vraag met 'weet niet'.

Het lijkt er dus op dat de huidige balans tussen boven en tussen de mensen staan goed wordt gewaardeerd. Dat de koning niet doorschiet in het "tussen de mensen staan", blijkt enerzijds uit de bevinding dat degenen die de balans niet goed vinden, zouden willen dat hij nog meer tussen de mensen staat en anderzijds uit de bevinding (zie de vorige pagina) dat hij vaker 'koninklijk' dan 'gewoon' wordt gevonden.

Een extra vraag is gesteld over de indruk van de Koning tijdens officiële gelegenheden. Daarbij is gevraagd of men vindt dat de Koning tijdens gelegenheden een gespannen indruk maakt. Het grootste deel van de respondenten (50%) is het daar niet mee eens. 18% van de respondenten vindt wel dat de Koning een gespannen indruk maakt tijdens officiële gelegenheden. 23% van de respondenten is hierin neutraal, 8% van de respondenten weet het niet.

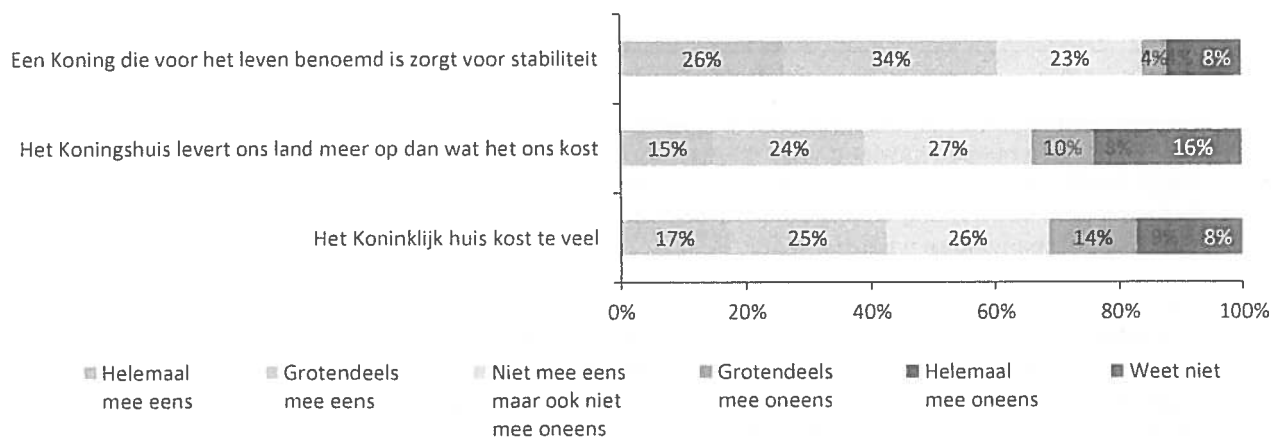
5.2 Draagvlak voor het Koninklijk Huis

Er zijn drie stellingen voorgelegd die indirect iets zeggen over het huidige draagvlak voor het Koninklijk Huis. Het gaat daarbij om stellingen over de stabiliteit een de Koning biedt (vanwege de benoeming voor het leven), en over de kosten van het Koninklijk Huis ten opzichte van de opbrengsten. Kijken we naar het aspect stabiliteit, dan zien we dat 60% van de respondenten van mening is dat een Koning die voor het leven benoemd is, zorgt voor stabiliteit. 8% van de respondenten is het daar mee oneens. 23% van de respondenten blijft hierin neutraal, 8% van de respondenten weet het niet. Dit aspect kan derhalve gezien worden als een ondersteuning van het draagvlak.

Over de kosten van het Koninklijk Huis is men minder positief. 39% van de respondenten onderschrijft de stelling dat het Koninklijk Huis ons land meer oplevert dan wat het ons kost, 18% is het hier mee oneens. Een relatief groot deel van de respondenten blijft hierin neutraal (27%) of weet het niet (16%). Daarnaast is 42% het eens met de stelling dat het Koninklijk Huis te veel kost. Dat is weliswaar geen meerderheid, maar wel een groter percentage dan het percentage dat het oneens is met deze stelling. We kunnen concluderen dat men kritisch is over de kosten en er niet zonder meer van overtuigd is dat het Koninklijk Huis meer opbrengt dan het kost.

12 | Stellingen over het draagvlak voor het Koninklijk Huis

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

n=1.196

6 Interesse en informatiebehoefte

6.1 Het Koninklijk Huis en de media

Men ziet, leest en hoort over het Koninklijk Huis via verschillende kanalen. Aan de respondenten is gevraagd via welke kanalen zij lezen, horen en zien over het Koninklijk Huis. Het gaat daarbij om het bereik van de verschillende kanalen, niet van de frequentie waarmee men iets hoort of leest over het Koninklijk Huis.

De meeste mensen zien of lezen over het Koninklijk Huis via nieuwsprogramma's op televisie (82%), kranten (51%) en nieuwssites (50%). Ook via actualiteitenprogramma's, amusementsprogramma's en royaltyprogramma's ziet een kwart tot een derde van de respondenten weleens iets over het Koninklijk Huis.

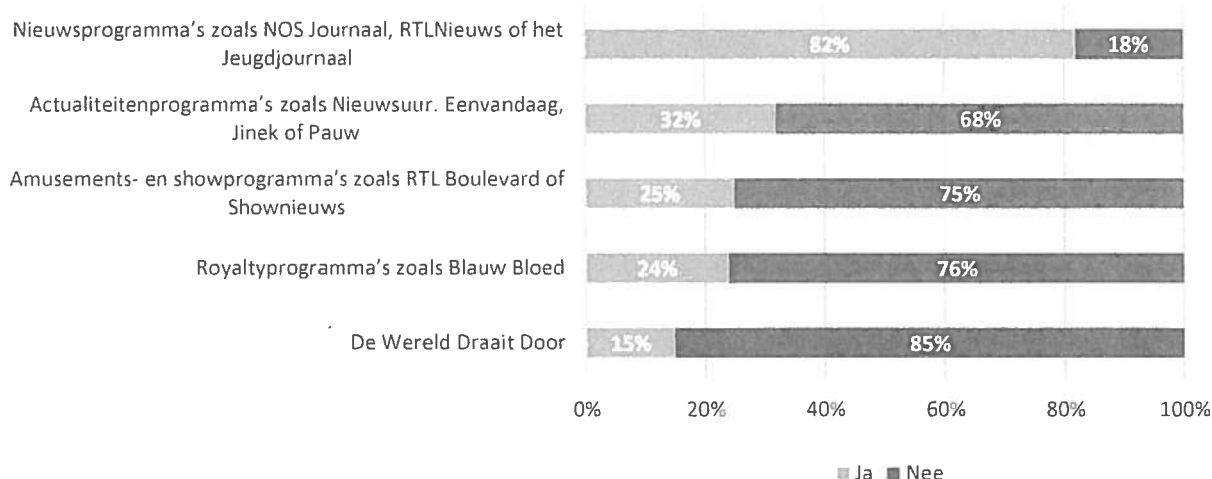
Minder mensen lezen weleens iets over het Koninklijk Huis via tijdschriften, in totaal gaat het om 20% van de respondenten (alle tijdschriften samen, niet in grafiek).

Naast nieuwswebsites ziet en leest men online vooral over het Koninklijk Huis via LuckyTV (18%) en de Social Media kanalen van het Koninklijk Huis (Facebook, Instagram, Twitter, Youtube, 12%). Ook hier gaat het om het bereik van de kanalen, niet om de impact of de frequentie waarmee men iets over het Koninklijk Huis ziet via het betreffende kanaal. Zo is het goed mogelijk dat de impact van Social Media relatief hoog is, gezien het interactieve karakter van dit kanaal. Deze aspecten zijn in het huidige onderzoek niet meegenomen.

13 | Percentage respondenten dat weleens iets leest, hoort of ziet via verschillende kanalen

Op welke van de volgende manieren leest, hoort of ziet u weleens iets over het Koninklijk Huis?

Televisie

Kranten en Tijdschriften

Kranten zoals de Telegraaf, de Volkskrant, NRC Handelsblad, het Algemeen Dagblad

Story, Privé, Weekend

Libelle en Margriet

Royaltytijdschriften zoals Vorsten, Máxima, Royalty

Opinietijdschriften zoals HP de Tijd, Vrij Nederland, Elsevier

Mode en lifestyletijdschriften

Online

Nieuwswebsites zoals NOS.nl of Nu.nl

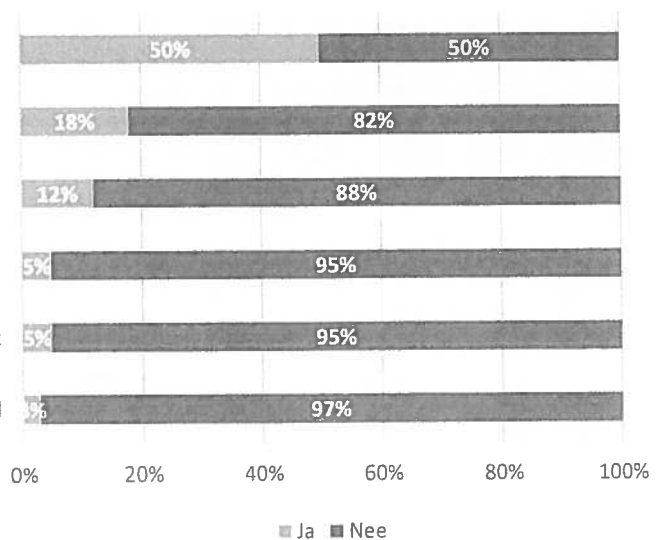
LuckyTV

Koninklijk Huis op Social Media (Facebook, Instagram, Twitter, Youtube)

Koninklijkhuis.nl

Dumpert

Opinie websites zoals Geenstijl, ThePostOnline of Joop.nl

n=1.196

6.2 Informatiebehoefte

Veruit de meeste respondenten (73%) zijn van mening dat ze precies genoeg over het Koninklijk Huis lezen, horen of zien. 13% vindt het te weinig, terwijl 5% van de respondenten vindt dat ze (veel) teveel van het Koninklijk Huis lezen, horen of zien.

14 | *Informatiebehoefte over het Koninklijk Huis*

Vindt u dat u teveel, genoeg of te weinig over het Koninklijk Huis leest, hoort of ziet?

n=1.196

Een vergelijkbare vraag is gesteld over de mate van privacy waarover de leden van het Koninklijk gezin beschikken. De meeste respondenten (53%) beantwoorden deze vraag met 'precies genoeg'. Hier is echter ook een relatief grote groep respondenten (29%) die vindt dat het Koninklijk gezin (veel) te weinig privacy heeft. Slechts 7% van de respondenten is van mening dat het Koninklijk gezin over (veel) te veel privacy beschikt.

15 | *Mening over mate van privacy van de leden van het Koninklijk gezin*

Wat vindt u van de privacy waarover de leden van het Koninklijk gezin beschikken?

n=1.196

6.3 Interesse in specifieke activiteiten

Als laatste is respondenten gevraagd of er bezigheden of activiteiten zijn van Koning Willem-Alexander waar men meer of minder van zou willen zien.

Hoewel het hier gaat om een open vraag, is het duidelijk dat de meeste respondenten geen specifieke activiteiten of bezigheden vaker te zien zouden willen krijgen. De respondenten die dat wel zouden willen, beantwoorden deze vraag zeer uiteenlopend. De twee activiteiten die daarbij het meest naar voren komen zijn de dagelijkse werkzaamheden van Koning Willem-Alexander en zijn betrokkenheid bij 'gewone' Nederlanders. Hieronder zijn enkele citaten weergegeven waarin deze activiteiten worden benoemd:

"Ik zou weleens een blik achter de schermen willen zien over zijn dagindeling. Dus hoe hij ontmoetingen voorbereidt, en hoe het vervolgens verloopt."

"Een doodgewone werkdag van de Koning. Ik zou weleens willen weten hoe hun dagen worden ingevuld."

"Nou gewoon het dagelijkse leven. Ik heb geen idee wat hij op een normale dag doet."

"Meer betrokkenheid bij de gemiddelde Nederlander, niet alleen diegene die het slecht heeft."

"Dat ze onder de gewone mensen komen"

"Ik zou het leuk vinden als hij gewoon eens bij mensen thuis op de koffie kwam, of de gewone mens eens uitgenodigd werd voor een kop koffie."

Voor de meeste respondenten zijn er ook geen specifieke bezigheden of activiteiten van Koning Willem-Alexander waar men minder van zou willen zien. Respondenten die dat wel zouden willen, beantwoorden deze vraag wederom met zeer uiteenlopende bezigheden en/of activiteiten. Het privéleven van Koning Willem-Alexander wordt daarbij het meest genoemd. Hieronder zijn enkele citaten weergegeven waarin dit wordt benoemd:

"Zijn persoonlijk leven. Niet dat ik dat niet interessant vindt, maar hij wordt zoveel achtervolgd."

"De privédingen, zoals de skivakantie."

"Vakanties; geef ze gewoon rust. Het blijven gewoon mensen."

"Ik vind dat de privacy meer moet worden gerespecteerd, dus minder privédingen."

7 Verschillen tussen groepen

7.1 Geslacht

- Mannen geven vaker aan dat zij vaak zien dat Koning Willem-Alexander meegaat op handelsmissies (43% bij mannen, 33% bij vrouwen).
- Vrouwen vinden de rol 'steun bieden aan mensen die het moeilijk hebben of zijn getroffen door een ramp' vaker bij de belangrijkste rollen van de Koning horen (30% bij vrouwen, 24% bij mannen).
- Mannen vinden de rol 'handel van Nederland met het buitenland bevorderen' vaker bij de belangrijkste rollen van de Koning horen (35% bij vrouwen, 28% bij mannen).
- Mannen vinden de rol 'staatshoofd zijn, bestuurders benoemen, wetten ondertekenen' vaker bij de minst belangrijkste rollen van de Koning horen (40% bij mannen, 33% bij vrouwen).

7.2 Leeftijd

- Over het algemeen geldt dat hoe ouder men is, hoe meer men van de activiteiten van Koning Willem-Alexander ziet. Zo ziet 36% van de respondenten tussen 15 en 24 jaar vaak dat de Koning gasten ontvangt uit het buitenland, tegenover 56% van de respondenten van 65 jaar en ouder.
- Mensen van 15-54 jaar vinden de rol 'relaties onderhouden met wereldleiders' vaker bij de belangrijkste rollen van de Koning horen (27% bij 15-54, 13% bij 55+).
- Met name 65-plussers zijn van mening dat een Koning zorgt voor stabiliteit (71% bij 65+, 59% bij 15-64).
- Mensen van 35 jaar en ouder zijn vaker van mening dat het Koninklijk Huis meer oplevert dan dat wat het kost (46% bij 35+, 30% bij 15-34).
- Mensen 15-54 zien vaker iets over het Koninklijk Huis via amusements- en showprogramma's (29% 15-54, 17% 55+).
- Mensen van 55 jaar en ouder zien vaker iets over het Koninklijk Huis via actualiteitenprogramma's (42% 55+, 28% 15-54).
- Jongeren tussen de 15 en 24 jaar vinden de Koning minder vaak 'boeiend' dan oudere leeftijdsgroepen (20% 15-24, 31% 25+).
- Jongeren tussen de 15 en 24 jaar zien minder vaak iets over de Koning via nieuwsprogramma's, royaltyprogramma's, actualiteitenprogramma's en kranten. Zij zien juist vaker iets over de Koning via Dumpert (13% 15-24, 4% 25+) en LuckyTV (28% 15-24, 21% 25+).

7.3 Opleidingsniveau

- Hoger opgeleiden vinden de rol 'voor eenheid en saamhorigheid zorgen' vaker bij de belangrijkste rollen van de koning horen (48% hoog, 38% laag+midden).
- Lager opgeleiden vinden de rol 'steun bieden aan mensen die het moeilijk hebben of zijn getroffen door een ramp' vaker bij de belangrijkste rollen van de koning horen (35% laag, 25% midden+hoog).
- Hoger opgeleiden zijn minder vaak van mening dat het Koninklijk Huis te veel kost (35% hoog, 43% laag+midden).
- Hoger opgeleiden zien vaker iets over de Koning via nieuwswebsites (60% hoog, 47% laag+midden).
- Mensen met opleidingsniveau laag en midden zien vaker iets over de Koning via amusement- en showprogramma's (29% laag+midden, 15% hoog).

7.4 Achtergrond

- Nederlanders met een migratieachtergrond zijn minder vaak van mening dat de Koning zijn rol goed vervult (88% autochtoon, 77% allochtoon). Met name mensen met een Turkse achtergrond zijn minder vaak tevreden over de manier waarop de Koning zijn rol vervult (65%).
- Nederlanders met een migratieachtergrond zijn minder vaak van mening dat de rol 'bijdragen aan de Nederlandse identiteit' bij de belangrijkste rollen van de Koning hoort (14% migratieachtergrond, 26% autochtoon). Mensen met een Marokkaanse achtergrond vinden dit het minst vaak een belangrijke rol van de Koning (8%).
- Nederlanders met een migratieachtergrond zijn minder vaak van mening dat de Koning de rol 'Koning zijn van alle Nederlanders' goed vervult (71% autochtoon, 63% migratieachtergrond). Mensen met een Turkse achtergrond zijn het minst vaak van mening dat de Koning deze rol goed vervult (53%). Ook alle andere rollen van de Koning worden door Turkse Nederlanders het minst positief beoordeeld.
- Over het algemeen dichten Nederlanders met een migratieachtergrond de Koning minder positieve eigenschappen toe dan autochtone Nederlanders. Met name Turkse Nederlanders zijn minder positief over de uitstraling van de Koning. Zo vindt 71% van de autochtone Nederlanders de Koning sympathiek, tegenover 57% van de Nederlanders met een migratieachtergrond. Bij Turkse Nederlanders is dit 39%.
- Nederlanders met een migratieachtergrond zijn minder vaak van mening dat het Koninklijk Huis ons als land meer oplevert dan wat het ons kost (43% autochtoon, 32% allochtoon). Hierbij zijn er geen significante verschillen tussen de verschillende herkomstgroepen.

Bijlage I Onderzoeksverantwoording

Benaderingsmethode

Voor de gegevensverzameling van het onderzoek is een steekproef getrokken uit het onderzoekspanel NipoBase Consumer. NipoBase Consumer is een database met daarin 115.840 personen in 61.423 huishoudens. Deze personen hebben aangegeven dat zij regelmatig willen meedoen aan onderzoek. De respondenten zijn daarbij op initiatief van Kantar Public geworven voor het panel. Zelfaanmelding is bij NipoBase Consumer niet mogelijk.

Doelgroep

Nederlanders van 15 jaar en ouder, representatief naar sekse, leeftijd, gezinsgrootte, opleidingsniveau, regio en migratieachtergrond.

Steekproef

In totaal hebben n=1.196 mensen aan het onderzoek deelgenomen, waarvan n=894 Nederlanders zonder migratieachtergrond en n=314 Nederlanders met migratieachtergrond (57 met Turkse achtergrond, 65 met Marokkaanse achtergrond, 58 met Surinaams/Antilliaanse achtergrond en 122 met overige niet-westerse achtergrond). De Nederlanders met een migratieachtergrond zijn oververtegenwoordigd in de steekproef om per herkomstgroep uitspraken te kunnen doen. Na afloop van het onderzoek is voor deze oververtegenwoordiging gecorrigeerd door herweging. Er zijn in totaal 2.002 panelleden voor het onderzoek uitgenodigd. Het respons op de vragenlijst was daarmee 60%. De respondenten zijn per e-mail uitgenodigd voor deelname aan onderzoek.

Veldwerk

Het veldwerk heeft plaatsgevonden tussen 17 en 26 april 2018. Daarbij is er op 23 en 26 april een herinnering uitgestuurd naar de panelleden met een uitnodiging voor het onderzoek.

Weging

Na afronding van het veldwerk is de samenstelling van de netto steekproef vergeleken met de samenstelling van de populatie. Vervolgens is er een weging uitgevoerd uit om afwijkingen te corrigeren. Er is gewogen op geslacht, leeftijd, gezinsgrootte, opleidingsniveau, regio en migratieachtergrond.

Grootte van subgroepen

In dit rapport worden alle resultaten van de gesloten vragen in eerste instantie op totaalniveau weergegeven. Daarnaast is er gekeken of er verschillen zijn tussen specifieke subgroepen. Er is daarbij gekeken naar geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en migratieachtergrond. Deze subgroepen bestonden uit voldoende respondenten om betrouwbare uitspraken te doen:

Mannen	N= 608
Vrouwen	N= 588
15-24	N= 140
25-34	N= 196
35-44	N= 190
45-54	N= 226
55-64	N= 191
65+	N= 153
Opleidingsniveau laag	N= 374
Opleidingsniveau midden	N= 501

Opleidingsniveau hoog	N= 318
Autochtoon	N= 894
Turkije	N= 57
Marokko	N= 65
Suriname/Antillen/Aruba	N= 58
Overige niet-westerse landen	N= 122